

пункт _
Проект

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про професійну (професійно-технічну) освіту

Розділ I ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Сфера застосування Закону

1. Цей Закон визначає правові, організаційні та економічні засади функціонування і розвитку системи професійної (професійно-технічної) освіти в Україні.

Стаття 2. Визначення термінів

1. У цьому Законі терміни вживаються у такому значенні:

1) заклад професійної (професійно-технічної) освіти — заклад освіти, основним видом діяльності якого є освітня діяльність щодо здобуття особою кваліфікацій, що відповідають другому — п'ятому рівню Національної рамки кваліфікацій, на основі базової/повної загальної середньої освіти та/або на основі раніше отриманих кваліфікацій професійної (професійно-технічної) освіти;

2) заклад професійної (професійно-технічної) освіти із специфічними умовами навчання — заклад освіти державної форми власності, який здійснює підготовку здобувачів освіти (курсантів, учнів, студентів) на певних рівнях професійної (професійно-технічної) освіти для подальшої служби на відповідних посадах та з метою задоволення потреб центральних органів виконавчої влади, до сфери управління яких належить відповідний заклад професійної (професійно-технічної) освіти із специфічними умовами навчання;

3) засновник закладу професійної (професійно-технічної) освіти — орган державної влади від імені держави, відповідна рада від імені територіальної громади (громад), фізичні та/або юридичні особи, рішенням та за рахунок майна яких засновано заклад професійної (професійно-технічної) освіти або які в інший спосіб відповідно до законодавства набули прав і обов'язків засновника;

4) наскрізна освітня програма — освітня програма, яка розроблена для декількох рівнів освіти;

5) первинна професійна (професійно-технічна) підготовка — здобуття та отримання особою вперше професійних кваліфікацій другого-п'ятого рівня Національної рамки кваліфікацій за відповідною професією (групою професій);

6) підвищення кваліфікації — здобуття та отримання особою, яка раніше здобула професійну кваліфікацію відповідного рівня Національної рамки кваліфікацій за певною професією (групою професій), професійної кваліфікації вищого рівня за цією ж професією;

7) повна кваліфікація — повний перелік компетентностей відповідного рівня Національної рамки кваліфікацій, що визначені відповідним стандартом, які особа набула та здатна продемонструвати;

8) професійна перепідготовка — процес здобуття та отримання особою професійної кваліфікації за іншою професією (групою професій) на основі раніше здобутої професійної кваліфікації відповідного рівня Національної рамки кваліфікацій;

9) професійна (професійно-технічна) освіта — складник системи освіти, який забезпечує набуття особою професійних і ключових компетентностей та здобуття освітніх і професійних кваліфікацій, що відповідають другому-п'ятому рівню Національної рамки кваліфікацій;

10) професійне навчання — здобуття особою нових часткових/повних професійних кваліфікацій з метою розширення, удосконалення, спеціалізації відповідної професійної кваліфікації за тією ж професією (групою професій) або за новою професією;

11) публічно-приватне (державно-приватне) партнерство — договірна форма співпраці між органами управління у сфері професійної (професійно-технічної) освіти, закладами професійної (професійно-технічної) освіти і суб'єктами господарювання, спрямована на забезпечення узгодження інтересів всіх учасників освітнього процесу, підвищення рівня якості, формування єдиного простору професійної (професійно-технічної) освіти;

12) рівень професійної (професійно-технічної) освіти — завершений етап освіти, що характеризується рівнем складності стандарту освіти/освітньої програми, сукупністю компетентностей, які визначені,

стандартом освіти/освітньою програмою та відповідають певному рівню Національної рамки кваліфікацій;

13) регіональна рада професійної (професійно-технічної) освіти — консультативно-дорадчий орган, що утворюється при Раді міністрів Автономної Республіки Крим, обласних, Київській та Севастопольській міських державних адміністраціях для формування та реалізації регіональної політики у сфері професійної (професійно-технічної) освіти;

14) учнівська заробітна плата — це винагорода, обчислена, у грошовому виразі, яку отримує здобувач професійної (професійно-технічної) освіти за фактично виконану роботу та (або) надані послуги, під час проходження практичної підготовки та здобуття кваліфікацій за відповідною професією на підприємствах, в установах, організаціях;

15) центр професійної досконалості — це статус, якого набуває багатофункціональний та (або) багатопрофільний заклад професійної (професійно-технічної) освіти, який забезпечує отримання якісної первинної та безперервної, формальної й неформальної професійної освіти та навчання для всіх вікових груп населення, здобуття професійних кваліфікацій, які відповідають третьому-п'ятому рівню Національної рамки кваліфікацій;

16) часткова кваліфікація — частина компетентностей відповідного рівня Національної рамки кваліфікацій, що визначені відповідним професійним стандартом, які особа набула та здатна продемонструвати;

17) якість професійної (професійно-технічної) освіти — відповідність результатів навчання вимогам, що встановлені законодавством, професійними стандартами /кваліфікаційними характеристиками, відповідними освітніми програмами/стандартами освіти та/або договором про надання освітніх послуг.

Стаття 3. Рівні та освітні кваліфікації професійної (професійно-технічної) освіти

1. Рівнями професійної (професійно-технічної) освіти є:

перший (початковий) рівень професійної (професійно-технічної) освіти передбачає здобуття особою кваліфікацій, що відповідають другому рівню Національної рамки кваліфікацій;

другий (базовий) рівень професійної (професійно-технічної) освіти передбачає здобуття особою кваліфікацій, що відповідають третьому рівню Національної рамки кваліфікацій;

третій (вищий) рівень професійної (професійно-технічної) освіти передбачає здобуття особою кваліфікацій, що відповідають четвертому рівню Національної рамки кваліфікацій.

2. Заклади професійної (професійно-технічної) освіти мають право здійснювати підготовку здобувачів освіти за відповідними стандартами фахової передвищої освіти, компетентності яких відповідають п'ятому рівню Національної рамки кваліфікацій. Ліцензування такої освітньої діяльності та акредитація відповідних освітніх програм здійснюються в установленому законодавством порядку.

3. У закладах професійної (професійно-технічної) освіти здобувається профільна середня освіта.

4. Рівні професійної (професійно-технічної) освіти можуть бути взаємопов'язані наскрізними освітніми програмами, що забезпечують формування освітніх і професійних компетентностей для реалізації навчання впродовж життя.

5. Освітніми кваліфікаціями професійної (професійно-технічної) освіти є:

робітник — здобувається на першому (початковому) рівні професійної (професійно-технічної) освіти та передбачає здатність особи виконувати типові нескладні завдання у типових ситуаціях у чітко визначеній структурованій сфері роботи, виконання завдань під керівництвом з елементами самостійності;

кваліфікований робітник — здобувається на другому (базовому) рівні професійної (професійно-технічної) освіти та передбачає здатність особи виконувати виробничі завдання середньої складності за визначеними алгоритмами за встановленими нормами часу і якості, здобуття чи наявність повної загальної середньої освіти;

робітник з виконання робіт високої кваліфікації — здобувається на третьому (вищому) рівні професійної (професійно-технічної) освіти та передбачає здатність особи самостійно виконувати складні спеціалізовані виробничі завдання у певній галузі професійної діяльності, зокрема в нестандартних ситуаціях, здобуття чи наявність повної загальної середньої освіти.

У закладах професійної (професійно-технічної) освіти можуть здобуватися освітні кваліфікації за відповідними освітніми програмами фахової передвищої освіти.

Стаття 4. Види та форми здобуття професійної (професійно-технічної) освіти

1. Видами професійної (професійно-технічної) освіти є: формальна, неформальна та інформальна освіта.

2. Держава визнає ці види освіти та створює умови для реалізації права особи на освіту впродовж життя.

3. Формами здобуття професійної (професійно-технічної) освіти, відповідно до Закону України “Про освіту” є інституційна (очна (денна, вечірня), заочна, дистанційна, мережева); індивідуальна (екстернатна, на робочому місці (на виробництві)); дуальна.

Дуальна форма здобуття освіти передбачає:

організацію та провадження освітнього процесу спільно з роботодавцями, які забезпечують практичну підготовку здобувачів професійної (професійно-технічної) освіти для виконання відповідної частини освітньої програми;

розроблення спільно з роботодавцями освітніх програм, навчальних програм, робочих навчальних планів, які забезпечують практичну підготовку здобувачів професійної (професійно-технічної) освіти для виконання практичної частини освітньої програми;

поєднання навчання здобувачів освіти у закладах професійної (професійно-технічної) освіти з практичною підготовкою на підприємствах, в установах, організаціях, на основі договору;

участь роботодавців у процесі оцінювання результатів навчання здобувача освіти;

отримання здобувачем освіти грошової винагороди за виконану роботу під час практичної підготовки на підприємствах, в установах, організаціях.

4. Особливості застосування форм здобуття професійної (професійно-технічної) освіти для різних рівнів освіти визначаються положеннями про форми здобуття професійної (професійно-технічної) освіти, які затверджуються центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки.

5. Особа має право вибору форм здобуття професійної (професійно-технічної) освіти, їх інтеграції, зміни освітньої траєкторії, графіку, продовження безперервного процесу навчання для здобуття професійних кваліфікацій на більш високих рівнях Національної рамки кваліфікацій.

Стаття 5. Мова у сфері професійної (професійно-технічної) освіти

1. Мовою освітнього процесу в закладах професійної (професійно-технічної) освіти є державна мова.

2. Порядок та особливості використання державної мови та інших мов в освітньому процесі в закладах професійної (професійно-технічної) освіти визначається Законом України “Про освіту”.

Розділ II
ДОСТУПНІСТЬ ПРОФЕСІЙНОЇ
(ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ) ОСВІТИ

Стаття 6. Право на здобуття професійної (професійно-технічної)
освіти

1. Кожній особі гарантується право здобувати якісну професійну (професійно-технічну) освіту. Право на якісну і доступну професійну (професійно-технічну) освіту включає право здобувати професійну (професійно-технічну) освіту впродовж усього життя, право на безоплатну професійну (професійно-технічну) освіту у випадках і порядку, визначених Конституцією та законами України.

2. Особи вільні у виборі закладу професійної (професійно-технічної) освіти, виду, форми здобуття освіти, рівня кваліфікації, професії (групи професій).

3. Іноземці, які перебувають на території України на законних підставах та особи без громадянства мають право здобувати освіту в закладах професійної (професійно-технічної) освіти України за кошти фізичних (юридичних) осіб, відповідно до законодавства та/або міжнародних договорів України.

4. Особа, яку визнано біженцем або особою, яка потребує додаткового захисту згідно із Законом України “Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту”, має рівне з громадянами України право на професійну (професійно-технічну) освіту.

5. Особа, стосовно якої прийнято рішення про оформлення документів для вирішення питання щодо визнання біженців або особою, яка потребує додаткового захисту та/або яка оскаржує рішення щодо статусу біженця та особи, яка потребує додаткового захисту, має рівне з громадянами України право на професійну (професійно-технічну) освіту.

Стаття 7. Порядок здобуття професійної (професійно-технічної) освіти

1. Професійна (професійно-технічна) здобувається на основі базової або повної загальної середньої освіти.

Здобуття профільної середньої освіти професійного спрямування може здійснюватись в закладах професійної (професійно-технічної) освіти.

Особи, що здобули профільну середню освіту професійного спрямування мають право на здобуття освіти на другому (базовому) та третьому (вищому) рівнях професійної (професійно-технічної) освіти.

2. Особа має право безоплатно здобувати першу професійну (професійно-технічну) освіту на кожному рівні професійної (професійно-

технічної) освіти з оплатою за рахунок видатків державного або місцевих бюджетів.

3. Особи, які не мають базової або повної загальної середньої освіти і не можуть з певних причин здобувати її одночасно з набуттям професії, а також особи, які потребують реабілітації, мають право здобувати професійну (професійно-технічну) освіту без здобуття загальної середньої освіти на певних кваліфікаційних рівнях, визначених державними та/або галузевими стандартами.

4. Порядок здобуття професійних кваліфікацій професійної (професійно-технічної) освіти відповідного рівня без здобуття базової або повної загальної середньої освіти затверджується центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки.

5. Особи мають право повторно на тому ж рівні безоплатно здобувати професійну (професійно-технічну) освіту за іншою кваліфікацією, професією (групою професій), у державних і комунальних закладах професійної (професійно-технічної) освіти, якщо за станом здоров'я вони втратили можливість виконувати роботу за отриманою раніше кваліфікацією, що підтверджується висновком медико-соціальної експертної комісії, та в інших передбачених законодавством випадках.

6. Особа, яка здобула професійну (професійно-технічну) освіту відповідного рівня, може продовжити навчання на наступних рівнях освіти, у тому числі за скороченою програмою підготовки.

Стаття 8. Заборона дискримінації у сфері професійної (професійно-технічної) освіти

1. Право на здобуття професійної (професійно-технічної) освіти гарантується незалежно від віку, статі, раси, кольору шкіри, стану здоров'я, інвалідності, громадянства, національності, політичних, релігійних чи інших переконань, мови спілкування, етнічного та соціального походження, сімейного та майнового стану, наявності судимості, місця проживання, мовних або інших ознак, які були, є та можуть бути дійсними або припущеними.

2. Встановлення спеціальних правил, вжиття спеціальних заходів, у тому числі застосування універсального дизайну та/або розумного пристосування, які забезпечують рівні можливості у професійної (професійно-технічної) освіти, не вважається дискримінацією.

Стаття 9. Право на професійну (професійно-технічну) освіту осіб з особливими освітніми потребами

1. Держава створює умови для здобуття професійної (професійно-технічної) освіти для осіб з особливими освітніми потребами з урахуванням індивідуальних потреб, можливостей, здібностей та інтересів,

а також забезпечує виявлення та усунення факторів, що перешкоджають реалізації прав і задоволенню потреб таких осіб у сфері професійної (професійно-технічної) освіти.

2. Для навчання, професійної підготовки або перепідготовки осіб з особливими освітніми потребами застосовуються види та форми здобуття освіти, що враховують їхні потреби та індивідуальні можливості.

Розділ III ОСВІТНІЙ ПРОЦЕС У ЗАКЛАДАХ ПРОФЕСІЙНОЇ (ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ) ОСВІТИ

Стаття 10. Організація освітнього процесу

1. Організація освітнього процесу у закладах професійної (професійно-технічної) освіти здійснюється відповідно до Закону України “Про освіту”, цього Закону, інших нормативно-правових актів, стандартів освіти, освітньої програми (освітніх програм) закладу освіти.

2. Освітній процес у закладах професійної (професійно-технічної) освіти забезпечує формування і розвиток професійних і ключових компетентностей особи, необхідних для професійної діяльності за певною професією, конкурентоздатності на ринку праці, кар’єрного зростання, розвитку особистості впродовж життя.

3. Підготовка здобувачів професійної (професійно-технічної) освіти здійснюється у закладах освіти, а також на підприємствах, в установах, організаціях.

4. Структура та тривалість навчального року, семестру, навчального тижня, дня, занять, відпочинку між ними, форми організації освітнього процесу визначаються закладом професійної (професійно-технічної) освіти у межах часу, передбаченого стандартом освіти/освітньою програмою, та, зокрема, з урахуванням вікових особливостей, фізичного, психічного та інтелектуального розвитку здобувачів освіти, особливостей регіону, а також норм Типового положення про організацію освітнього процесу в закладах професійної (професійно-технічної) освіти, що затверджується центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки..

5. Підприємства, установи, організації забезпечують проходження здобувачами професійної (професійно-технічної) освіти практичної підготовки, яка проводиться у формі виробничого навчання та виробничої практики за різними формами освіти на робочих місцях на виробництві чи у сфері послуг, на підставі відповідних договорів, укладених із закладами освіти, і відповідають за створення належних умов проходження практичної підготовки, дотримання вимог охорони праці і виробничої санітарії.

Заклад професійної (професійно-технічної) освіти при плануванні проходження виробничого навчання та виробничої практики має враховувати потреби осіб з інвалідністю щодо фізичної доступності підприємств, установ, організацій, забезпечення надання інформації в доступних форматах, наявність робочих адаптованих місць, застосування розумного пристосування.

6. Практична підготовка здобувачів професійної (професійно-технічної) освіти на підприємствах, в установах, організаціях здійснюється під керівництвом майстрів виробничого навчання закладу освіти та наставників із числа працівників суб'єктів господарювання.

7. Практична підготовка здобувачів професійної (професійно-технічної) освіти може здійснюватися у поєднанні з виготовленням продукції, виконанням робіт, наданням послуг.

Стаття 11. Стандарти професійної (професійно-технічної) освіти

1. Зміст професійної (професійно-технічної) освіти визначається стандартами професійної (професійно-технічної) освіти з певної професії.

2. Стандарт професійної (професійно-технічної) освіти визначає вимоги до компетентностей та результатів навчання відповідно до рівнів Національної рамки кваліфікацій та змісту професійного стандарту, встановлює загальний обсяг навчального навантаження здобувача професійної (професійно-технічної) освіти відповідного рівня та інші складники.

3. Стандарт професійної (професійно-технічної) освіти розробляється за компетентнісним підходом, на основі професійного стандарту. У випадку відсутності професійного стандарту з певної професії стандарт професійної (професійно-технічної) освіти розробляється на основі кваліфікаційних характеристик.

4. Стандарти професійної (професійно-технічної) освіти розробляються та затверджуються у порядку, визначеному центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки, за погодженням із заінтересованими центральними органами виконавчої влади та об'єднаннями організацій роботодавців на національному рівні.

5. Стандарт професійної (професійно-технічної) освіти визначає такі групи компетентностей:

професійні;

ключові.

6. Групи компетентностей можуть складатись з відповідних підгруп.

7. Структура, методичні рекомендації щодо розроблення стандартів професійної (професійно-технічної) освіти визначаються центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки.

Стаття 12. Освітні програми професійної (професійно-технічної) освіти

1. Основою для розроблення освітньої програми професійної (професійно-технічної) освіти є стандарт професійної (професійно-технічної) освіти. За відсутності стандарту освіти освітні програми можуть розроблятися на основі професійних стандартів або кваліфікаційних характеристик.

2. Освітні програми розробляються закладами професійної (професійно-технічної) освіти, науковими установами, іншими суб'єктами освітньої діяльності.

3. Освітня програма визначає комплекс освітніх компонентів у межах професійних кваліфікацій професії (групи професій) або професійної діяльності, що містить:

1) вимоги до рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання за такою програмою;

2) перелік компетентностей і логічну послідовність їх набуття;

3) обсяг навчального навантаження, необхідний для виконання програми;

4) очікувані результати навчання та критерії оцінювання здобувачів освіти;

5) корекційно-розвитковий складник для осіб з особливими освітніми потребами.

4. На основі освітньої програми заклад освіти складає та затверджує навчальний план, робочий навчальний план та робочі навчальні програми з навчальних предметів і практичної підготовки.

Навчальний план визначає перелік та обсяг компетентностей/навчальних дисциплін, зміст практичної підготовки, послідовність їх вивчення та виконання, форми проведення навчальних занять та їх обсяг, графік освітнього процесу, форми поточного, проміжного та підсумкового оцінювання результатів навчання.

5. Заклади професійної (професійно-технічної) освіти, що здійснюють освітню діяльність на різних рівнях освіти, можуть використовувати наскрізні освітні програми, які охоплюють різні рівні освіти.

Стаття 13. Оцінювання результатів навчання

1. Заклади професійної (професійно-технічної) освіти під час освітнього процесу здійснюють поточне, проміжне та підсумкове оцінювання результатів навчання.

2. Оцінювання та встановлення освітньої кваліфікації здобувачів професійної (професійно-технічної) освіти здійснюється закладами професійної (професійно-технічної) освіти чи іншими уповноваженими на це суб'єктами освітньої діяльності.

3. Оцінювання та встановлення професійної кваліфікації здобувачів професійної (професійно-технічної) освіти здійснюється кваліфікаційними центрами, закладами професійної (професійно-технічної) освіти, або уповноваженими на це суб'єктами у порядку, затвердженому Кабінетом Міністрів України.

4. Оцінювання результатів навчання здобувачів професійної (професійно-технічної) освіти, які здобувають повну загальну середню освіту здійснюється відповідно до законодавства у сфері загальної середньої освіти.

Стаття 14. Прийом на навчання до закладів професійної (професійно-технічної) освіти

1. Прийом осіб на навчання до закладу професійної (професійно-технічної) освіти незалежно від форми власності здійснюється відповідно до правил прийому, що розробляються закладами професійної (професійно-технічної) освіти згідно з умовами прийому, які затверджуються центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки.

2. Прийом на навчання до закладу професійної (професійно-технічної) освіти за освітніми програмами може здійснюватися на конкурсній основі.

3. Прийом осіб на навчання за програмами перепідготовки або підвищення кваліфікації передбачає вхідне оцінювання для врахування набутих компетентностей при формуванні робочих навчальних планів та навчальних програм скороченим терміном навчання у порядку, визначеному центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки.

4. Прийом на навчання до закладу професійної (професійно-технічної) освіти за освітніми програмами фахової передвищої освіти здійснюється на конкурсній основі. Умови прийому на такі програми встановлюються центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки.

Стаття 15. Відрахування, переривання навчання, поновлення і переведення здобувачів професійної (професійно-технічної) освіти

1. Здобувачі професійної (професійно-технічної) освіти можуть бути відраховані із закладу професійної (професійно-технічної) освіти:

1) у зв'язку із завершенням навчання за відповідною освітньою програмою;

2) за власним бажанням;

3) за невиконання освітньої програми;

4) за порушення вимог законодавства, статуту та правил внутрішнього розпорядку закладу професійної (професійно-технічної) освіти, за порушення вимог академічної доброчесності;

5) у зв'язку із переведенням до іншого закладу освіти для продовження навчання;

6) за невиконання (порушення) умов договору, укладеного між закладом професійної (професійно-технічної) освіти та здобувачем освіти, або фізичною (юридичною) особою, яка оплачує таке навчання;

7) в інших передбачених законодавством випадках.

2. Здобувачі професійної (професійно-технічної) освіти можуть переривати навчання у зв'язку з обставинами, які унеможливають виконання освітньої програми.

3. Здобувачам професійної (професійно-технічної) освіти може надаватися академічна відпустка у зв'язку з обставинами, які унеможливають виконання освітньої програми (за станом здоров'я, сімейними обставинами — не більше ніж на один календарний рік одноразово під час опанування відповідної освітньої програми; призовом на строкову військову службу у разі втрати права на відстрочку за віком (21 рік) — 2 роки від дати призову, якщо інше не встановлено законом або договором).

4. У разі відрахування із закладу професійної (професійно-технічної) освіти здобувачі освіти можуть пройти в установленому порядку процедуру присудження часткової професійної кваліфікації та отримати сертифікат.

5. Здобувачам професійної (професійно-технічної) освіти, які відраховані із закладу освіти до завершення повного курсу навчання за освітньою програмою та не здобули повної або часткової професійної кваліфікації, видається довідка про навчання.

6. Здобувачі професійної (професійно-технічної) освіти можуть бути переведені:

1) з одного закладу професійної (професійно-технічної) освіти до іншого за відповідною освітньою програмою;

2) з одного напрямку професійної підготовки на інший у межах споріднених професій.

Переведення здобувачів професійної (професійно-технічної) освіти здійснюється відповідно до порядку, затвердженого центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки.

7. Здобувачі професійної (професійно-технічної) освіти, які з певних причин не завершили навчання за освітньою програмою, мають право на продовження навчання у будь-якому закладі професійної (професійно-технічної) освіти за відповідною освітньою програмою відповідно до порядку, затвердженого центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки.

Стаття 16. Документи про професійну (професійно-технічну) освіту

1. Після завершення навчання за освітньою програмою відповідного рівня професійної (професійно-технічної) освіти та на підставі оцінювання результатів навчання здобувачі освіти отримують такі документи про освіту:

сертифікат — документ, який отримують особи, які здобули часткову кваліфікацію, що визначена відповідним стандартом, та пройшли процедуру присудження часткової кваліфікації або завершили короткострокові програми підвищення кваліфікації, що не передбачають процедуру присудження кваліфікацій;

свідоцтво кваліфікованого робітника — документ, який отримують здобувачі освіти, які успішно завершили відповідну освітню програму та здобули за результатом оцінювання освітню та професійну кваліфікацію третього-п'ятого рівнів Національної рамки кваліфікацій;

диплом кваліфікованого робітника — документ, який отримують здобувачі освіти, які успішно завершили в процесі первинної професійної підготовки, відповідну освітню програму, що відповідає рівню “кваліфікований робітник” і здобули за результатом оцінювання освітню та професійну кваліфікацію третього рівня Національної рамки кваліфікацій;

диплом робітника з виконання робіт високої кваліфікації — документ, який отримують здобувачі освіти, які успішно завершили в процесі первинної професійної підготовки, відповідну наскрізну освітню програму, що відповідає рівню “робітника з виконання робіт високої кваліфікації” і здобули за результатом оцінювання освітню та професійну кваліфікацію четвертого рівня Національної рамки кваліфікацій.

2. Заклад професійної (професійно-технічної) освіти має право видавати документи про професійну (професійно-технічну) освіту державного зразка тільки за акредитованими освітніми програмами з певних професій.

3. За неакредитованими освітніми програмами заклад професійної (професійно-технічної) освіти має право видавати документ про професійну (професійно-технічну) освіту власного зразка.

4. Порядок виготовлення, видачі та обліку документів про професійну (професійно-технічну) освіту, вимоги до їх форми та/або змісту

затверджуються центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки.

5. Документи про професійну (професійно-технічну) освіту для здобувачів освіти, які навчалися за державним/регіональним замовленням, виготовляються за рахунок коштів державного (відповідного місцевого) бюджету.

6. Інформація про видані документи про освіту вноситься закладами професійної (професійно-технічної) освіти до Єдиної державної електронної бази з питань освіти, крім випадків передбачених законодавством.

Розділ IV УЧАСНИКИ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

Стаття 17. Учасники освітнього процесу

1. Учасниками освітнього процесу на рівні профільної середньої освіти та на рівнях професійної (професійно-технічної) освіти є:

- 1) здобувачі професійної (професійно-технічної) освіти;
- 2) педагогічні працівники;
- 3) наставники на підприємствах, в установах, організаціях;
- 4) батьки або інші законні представники здобувачів професійної (професійно-технічної) освіти;
- 5) асистенти, які забезпечують здобуття освіти особам з особливими освітніми потребами;
- 6) інші особи, залучені до освітнього процесу.

2. Перелік посад педагогічних працівників системи професійної (професійно-технічної) освіти встановлюється Кабінетом Міністрів України.

Стаття 18. Здобувачі професійної (професійно-технічної) освіти

1. Здобувачами професійної (професійно-технічної) освіти є:

учні — особи, які здобувають профільну середню освіту професійного спрямування та зараховані на навчання у встановленому порядку до закладу професійної (професійно-технічної) освіти на основі базової загальної середньої освіти;

студенти — особи, які здобувають кваліфікації, що відповідають третьому-п'ятому рівням Національної рамки кваліфікацій, та зараховані на первинне професійне навчання у встановленому порядку до закладу професійної (професійно-технічної) освіти на базі повної загальної середньої освіти;

слухачі — особи, які здобувають професійну (професійно-технічну) освіту за кваліфікаціями другого-п'ятого рівнів Національної рамки кваліфікацій, та зараховані на навчання у встановленому порядку до закладу професійної (професійно-технічної) освіти, підприємства, організації, установи на навчання за програмами професійного навчання, перепідготовки, підвищення кваліфікації.

курсанти — особи, які здобувають професійну (професійно-технічну) освіту за кваліфікаціями третього-п'ятого рівнів Національної рамки кваліфікацій, та зараховані на навчання у встановленому порядку до закладу спеціалізованої професійної (професійно-технічної) освіти та закладу професійної (професійно-технічної) освіти із специфічними умовами навчання на базі повної загальної середньої освіти або здобутого кваліфікаційного рівня “кваліфікований робітник” і яким присвоєно звання рядового, сержантського (старшинського) чи молодшого начальницького складу або таке звання вони мали на момент вступу на навчання. Правовий статус курсантів як учасників освітнього процесу регулюється спеціальним законодавством.

Стаття 19. Правовий статус здобувачів професійної (професійно-технічної) освіти

1. Правовий статус здобувачів професійної (професійно-технічної) освіти як учасників освітнього процесу, їхні права та обов'язки визначаються Законом України “Про освіту”, цим Законом та іншими нормативно-правовими актами. Здобувачі професійної (професійно-технічної) освіти можуть мати також інші права та обов'язки, передбачені установчими документами закладу професійної (професійно-технічної) освіти.

2. Здобувачі професійної (професійно-технічної) освіти мають право на:

- 1) професійне навчання впродовж життя та академічну мобільність;
- 2) вільний вибір видів, форм і темпу здобуття освіти, закладів освіти і запропонованих ними освітніх програм;
- 3) забезпечення стипендіями у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України, іншими виплатами, передбаченими законодавством;
- 4) забезпечення спеціальним одягом, спеціальним взуттям та засобами індивідуального захисту здобувачів освіти, для яких їх застосування є обов'язковим під час освітнього процесу у закладах професійної (професійно-технічної) освіти у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України або міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади, до сфери управління яких належать заклади професійної (професійно-технічної) освіти із специфічними умовами навчання;

5) збереження місця навчання на період проходження військової служби за призовом та/або під час мобілізації, на особливий період;

6) участь у громадському самоврядуванні та управлінні закладом освіти;

7) пільговий проїзд у транспорті, у встановленому законодавством порядку;

8) самостійне працевлаштування після завершення навчання, крім випадків передбачених договором про надання освітніх послуг або законом;

9) інші необхідні умови для здобуття освіти, у тому числі для осіб з особливими освітніми потребами.

3. За досягнення високих результатів у навчанні, активну участь у трудовій (виробничій) діяльності, за інші досягнення до здобувачів професійної освіти можуть застосовуватися різні форми заохочення, передбачені законодавством та статутом закладу професійної (професійно-технічної) освіти.

4. Здобувачі професійної (професійно-технічної) освіти зобов'язані:

1) дотримуватися вимог законодавства, статуту, правил внутрішнього розпорядку закладу професійної (професійно-технічної) освіти та правил проживання у гуртожитках;

2) дотримуватися умов договорів про надання освітніх послуг, укладених закладом професійної (професійно-технічної) освіти та фізичною або юридичною особою;

3) дотримуватися академічної доброчесності;

4) виконувати (у тому числі під час проходження виробничого навчання та виробничої практики) вимоги з охорони праці та безпеки життєдіяльності, передбачені відповідними правилами та інструкціями, особисто відповідати за їх порушення;

5) відповідально та дбайливо ставитися до власного здоров'я, здоров'я оточуючих, довкілля;

6) дбайливо ставитись до майна закладу професійної (професійно-технічної) освіти, суб'єкта господарювання.

5. За невиконання обов'язків і порушення статуту, правил внутрішнього розпорядку закладу професійної (професійно-технічної) освіти, незадовільну успішність, порушення правил академічної доброчесності до здобувача професійної (професійно-технічної) освіти можуть застосовуватися такі заходи впливу як попередження, догана, позбавлення стипендіального забезпечення, відрахування із закладу професійної (професійно-технічної) освіти за рішенням педагогічної ради закладу освіти або керівника структурного підрозділу юридичної особи,

фізичної особи-підприємця, основним видом діяльності якого є освітня діяльність.

Порядок заохочення та притягнення до дисциплінарної відповідальності курсантів (слухачів) закладів професійної (професійно-технічної) освіти із специфічними умовами навчання визначається міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади, до сфери управління яких вони належать.

Стаття 20. Навчальний час здобувача професійної (професійно-технічної) освіти

1. Навчальний час здобувача професійної (професійно-технічної) освіти визначається обліковими одиницями часу, передбаченого для виконання освітніх програм професійної (професійно-технічної) освіти.

2. Обліковими одиницями навчального часу є:

академічна година;

урок виробничого навчання;

навчальний день;

навчальний тиждень;

навчальний семестр;

навчальний рік.

3. Тривалість перерв протягом робочого дня під час виробничого навчання і виробничої практики визначається режимом роботи підприємства, установи, організації згідно законодавством України.

4. Навчальний час здобувачів професійної (професійно-технічної) освіти в період проходження виробничої та інших видів практики встановлюється залежно від режиму роботи підприємства, установи, організації відповідно до вимог законодавства.

5. Навчальний час здобувачів освіти може бути організовано відповідно до їх індивідуальних потреб, умов освітнього процесу на підставі договору.

Стаття 21. Педагогічні працівники

1. Педагогічним працівником може бути особа яка має педагогічну освіту, іншу вищу, фахову передвищу або професійну (професійно-технічну) освіту, що відповідає кваліфікаційним вимогам до відповідних посад педагогічних працівників, належний рівень професійної підготовки, вільно володіє державною мовою, здійснює педагогічну, навчальну, навчально-виховну, навчально-виробничу, навчально-практичну, методичну та організаційну діяльність, забезпечує результативність та

якість своєї роботи, стан здоров'я якої дозволяє виконувати професійні обов'язки.

2. Перелік посад педагогічних працівників закладів професійної (професійно-технічної) освіти встановлюється Кабінетом Міністрів України.

3. Призначення на посаду педагогічного працівника здійснюється керівником закладу професійної (професійно-технічної) освіти у встановленому законодавством порядку.

4. Заклад професійної (професійно-технічної) освіти у встановленому законодавством порядку забезпечує педагогічним працівникам підвищення кваліфікації із збереженням середньої заробітної плати, посади та гарантій і компенсації відповідно до законодавства.

5. Результати підвищення кваліфікації педагогічних працівників враховуються під час атестації та/або підтвердження їх кваліфікації (сертифікації).

6. До освітнього процесу у закладах професійної (професійно-технічної) освіти, на підприємствах, установах, організаціях, на договірній основі можуть бути залучені інші особи за умови наявності в них фахової освіти та необхідного досвіду роботи у відповідній галузі.

Стаття 22. Права, обов'язки та соціальні гарантії педагогічних та інших працівників у сфері професійної (професійно-технічної) освіти

1. Права, обов'язки та соціальні гарантії педагогічних працівників визначаються Законом України "Про освіту", цим Законом та іншими нормативно-правовими актами, а також установчими документами закладу освіти, колективним і трудовим договором.

2. На працівників навчально-виробничих, виробничих підрозділів, навчально-дослідних господарств закладів професійної (професійно-технічної) освіти поширюються гарантії визначені Законом України "Про охорону праці".

3. Педагогічні працівники закладу професійної (професійно-технічної) освіти мають право на:

- 1) належні умови для здійснення ними освітньої діяльності;
- 2) захист професійної честі та гідності;
- 3) справедливе та об'єктивне оцінювання своєї професійної діяльності;
- 4) індивідуальну освітню (наукову, мистецьку та іншу) діяльність за межами закладу освіти;

5) участь в обговоренні та вирішенні питань, що стосуються діяльності закладу професійної (професійно-технічної) освіти;

6) вибір методів і засобів навчання, що забезпечують якість освітнього процесу;

7) розроблення авторських програм, вибір педагогічних технологій під час здійснення освітньої діяльності;

8) заохочення, передбачені статутом та колективним договором закладу професійної (професійно-технічної) освіти;

9) користування бібліотечними, інформаційними ресурсами, послугами навчальних, спортивних, культурно-освітніх та інших підрозділів закладу професійної (професійно-технічної) освіти;

10) самостійне обрання форми і місця підвищення кваліфікації, стажування на підприємствах, в установах, організаціях за напрямом своєї педагогічної діяльності;

11) творчу відпустку строком до одного року не більше одного разу на 10 років із зарахуванням до стажу роботи;

12) забезпечення службовим житлом у порядку, передбаченому законодавством;

13) безпечні і нешкідливі умови праці;

14) участь у громадському самоврядуванні закладу освіти;

15) участь у роботі колегіальних органів управління закладу освіти.

4. Педагогічні працівники закладу професійної (професійно-технічної) освіти зобов'язані:

1) дотримуватися вимог законодавства, статуту та правил внутрішнього трудового розпорядку закладу професійної (професійно-технічної) освіти, умов укладених з ними трудових договорів;

2) дотримуватися норм педагогічної етики, ставитися з повагою до інших осіб, які беруть участь в освітньому процесі;

3) належно виконувати свої посадові обов'язки;

4) дотримуватися академічної доброчесності та сприяти її дотриманню здобувачами освіти в освітньому процесі;

5) захищати здобувачів освіти під час освітнього процесу від будь-яких форм фізичного і психічного насильства, приниження честі та гідності, дискримінації за будь-якою ознакою, пропаганди та агітації, що завдають шкоди здоров'ю здобувача освіти, запобігати вживанню ними та іншими особами закладів освіти алкогольних напоїв, наркотичних засобів, іншим шкідливим звичкам;

6) виховувати у здобувачів освіти повагу до державної мови та державних символів України, національних, історичних, культурних цінностей України, дбайливе ставлення до історико-культурного надбання України та навколишнього природного середовища;

7) дотримуватися правил охорони праці і безпеки життєдіяльності, виробничої санітарії, протипожежної безпеки, забезпечувати їх належне виконання здобувачами професійної (професійно-технічної) освіти під час освітньої та позаурочної діяльності;

8) дбайливо ставитись до майна закладу професійної (професійно-технічної) освіти, роботодавця.

Стаття 23. Робочий час педагогічних працівників та інших працівників закладу професійної (професійно-технічної) освіти

1. Робочий час педагогічних працівників регулюється Кодексом законів про працю України, а також встановлюється правилами внутрішнього трудового розпорядку закладу професійної (професійно-технічної) освіти.

2. Робочий час педагогічних працівників закладу професійної (професійно-технічної) освіти включає час на виконання навчальної, методичної, виховної, організаційної роботи та іншої педагогічної діяльності, передбаченої трудовим договором.

3. Засновник або уповноважений ним орган, керівники закладів професійної (професійно-технічної) освіти та їх структурних підрозділів не мають права вимагати від педагогічних працівників виконання роботи, не передбаченої трудовим договором.

4. Робочий час інших працівників закладу професійної (професійно-технічної) освіти встановлюється відповідно до законодавства та залежно від режиму роботи такого закладу освіти.

Стаття 24. Оплата праці педагогічних працівників закладів професійної (професійно-технічної) освіти

1. Оплата праці педагогічних працівників закладів професійної (професійно-технічної) освіти здійснюється відповідно до законів України "Про освіту", "Про оплату праці", цього та інших законів України.

2. Умови оплати праці педагогічних працівників державних, комунальних закладів професійної (професійно-технічної) освіти визначаються Кабінетом Міністрів України.

3. Оплата праці педагогічних працівників закладів професійної (професійно-технічної) освіти здійснюється за рахунок коштів державного та/або місцевого бюджетів, коштів засновників, власних надходжень закладів освіти, грантів, а також інших джерел, не заборонених законодавством.

4. Навчальне навантаження на одну ставку педагогічного працівника закладу професійної (професійно-технічної) освіти складає 720 годин на навчальний рік.

Норми часу навчальної роботи закладу професійної (професійно-технічної) освіти зі специфічними умовами навчання визначаються у відповідності до їх установчих документів центральними органами виконавчої влади до сфери управління яких вони належать.

5. Порядок обчислення заробітної плати педагогічних працівників державних, комунальних закладів професійної (професійно-технічної) освіти визначається центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки.

6. Заклад професійної (професійно-технічної) освіти має право за рахунок власних надходжень та інших джерел, не заборонених законодавством, встановлювати педагогічним працівникам доплати, надбавки, премії та інші види заохочень.

Стаття 25. Асистент здобувача професійної (професійно-технічної) освіти з особливими освітніми потребами

1. Здобувачі професійної (професійно-технічної) освіти з особливими освітніми потребами мають право здобувати професійну (професійно-технічну) освіту за допомогою асистента здобувача освіти, який може здійснювати у тому числі фізичний супровід.

2. Функцію асистента здобувача освіти можуть виконувати батьки здобувача освіти або визначена ними на основі відповідного договору особа.

3. Асистент здобувача освіти має відповідати вимогам законодавства, які поширюються на педагогічних працівників (крім вимог щодо обов'язкової наявності педагогічної освіти та/або професійної кваліфікації педагогічного працівника).

4. Питання щодо допущення асистента здобувача освіти до участі в освітньому процесі, форм, способів, механізмів такої участі вирішує педагогічна рада закладу професійної (професійно-технічної) освіти.

5. Асистент здобувача освіти допускається до участі в освітньому процесі для виконання його функцій виключно за умови проходження відповідної підготовки, що підтверджена відповідним документом.

Розділ V

ЗАКЛАДИ ПРОФЕСІЙНОЇ (ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ) ОСВІТИ

Стаття 26. Організаційно-правовий статус закладу професійної (професійно-технічної) освіти

1. Юридична особа має статус закладу професійної (професійно-технічної) освіти, якщо основним видом її діяльності є освітня діяльність у сфері професійної (професійно-технічної) освіти.

2. Права та обов'язки закладу професійної (професійно-технічної) освіти має також фізична особа-підприємець або структурний підрозділ юридичної особи приватного чи публічного права, основним видом діяльності якого є освітня діяльність у сфері професійної (професійно-технічної) освіти.

3. Заклад професійної (професійно-технічної) освіти має право набувати особисті немайнові та майнові права, нести обов'язки, виступати стороною у судовому процесі, мати у власності кошти та інше майно відповідно до законодавства.

4. Заклад професійної (професійно-технічної) освіти має самостійний баланс, розрахункові, поточні та інші рахунки в фінансових установах та може мати бланки, печатки та штампи зі своїм найменуванням та символікою.

5. Заклад професійної (професійно-технічної) освіти може провадити освітню діяльність на певному рівні професійної (професійно-технічної) освіти, фахової передвищої освіти або здійснювати освітню діяльність одночасно на різних рівнях освіти, за різними видами освіти за умови наявності відповідної ліцензії, виданої в установленому законодавством порядку.

6. Заклад професійної (професійно-технічної) освіти може здійснювати інноваційну, експериментальну діяльність, укладати з цією метою відповідні договори про співпрацю з закладами освіти (науковими установами), іншими юридичними та фізичними особами.

7. Заклад професійної (професійно-технічної) освіти за формою власності може бути:

державним — заснований розпорядчим актом органу державної влади;

комунальним — заснований розпорядчим актом сільської, селищної, міської, районної, обласної ради;

приватним — якщо у числі засновників є фізична особа та/або юридична особа приватного права.

8. Заклад освіти як суб'єкт господарювання може діяти в одному з таких статусів:

неприбутковий заклад освіти;

прибутковий заклад освіти.

9. Права і обов'язки закладів професійної (професійно-технічної) освіти реалізуються через їх органи управління відповідно до законодавства та установчих документів закладу професійної (професійно-технічної) освіти.

10. Заклад професійної (професійно-технічної) освіти може мати у своєму складі територіально відокремлені структурні підрозділи.

11. Структурний підрозділ діє відповідно до статуту закладу професійної (професійно-технічної) освіти та на підставі положення про нього, затвердженого керівником закладу професійної (професійно-технічної) освіти.

Стаття 27. Утворення, реорганізація, ліквідація закладу професійної (професійно-технічної) освіти

1. Рішення про утворення, реорганізацію, ліквідацію закладу професійної (професійно-технічної) освіти незалежно від підпорядкування і форми власності приймає його засновник (засновники).

2. Мережа закладів професійної (професійно-технічної) освіти державної та комунальної форми власності формується з урахуванням соціально-економічної та демографічної ситуації регіону, а також відповідно до освітніх та інших потреб територіальної громади.

3. У разі реорганізації чи ліквідації закладу професійної (професійно-технічної) освіти засновник зобов'язаний забезпечити здобувачам освіти можливість завершити здобуття професійної (професійно-технічної) освіти та/або повної загальної середньої освіти.

4. Заклади можуть бути передані засновниками у комунальну чи державну власність у порядку, передбаченому законодавством.

Стаття 28. Установчі документи закладу професійної (професійно-технічної) освіти

1. Установчими документами закладу професійної (професійно-технічної) освіти є статут закладу, а також у випадках, визначених цим Законом, засновницький договір, укладеним між засновниками закладу.

2. Статут закладу професійної (професійно-технічної) освіти затверджується засновником (засновниками) або уповноваженим ним (ними) органом та може містити інформацію, зокрема про:

- 1) повне та скорочене найменування;
- 2) форму власності, організаційно-правову форму;
- 3) тип закладу;
- 4) місцезнаходження;
- 5) структурні підрозділи закладу, зокрема філії;
- 6) систему управління закладом, права та обов'язки його органів управління, порядок прийняття ними рішень;
- 7) мету, завдання, принципи діяльності;
- 8) засади організації освітнього процесу в закладі освіти та його структурних підрозділах;
- 9) повноваження органів громадського самоврядування (у разі їх створення);
- 10) джерела надходження і порядок використання коштів і майна.

3. Положення статуту не можуть суперечити законодавству.

4. Засновницький договір може містити інформацію, зокрема про:

- 1) засновника (засновників);
- 2) повне найменування закладу та порядок затвердження його статуту;
- 3) права, обов'язки, порядок взаємодії засновників;
- 4) організацію освітнього процесу в закладі та його структурних підрозділах.

Стаття 29. Найменування закладу професійної (професійно-технічної) освіти

1. Найменування закладу професійної (професійно-технічної) освіти включає інформацію про його назву та організаційно-правову форму.

2. Найменування закладу професійної (професійно-технічної) освіти може додатково містити інформацію про тип, територіальну приналежність (найменування адміністративно-територіальної одиниці за його місцезнаходженням), номер закладу чи найменування засновника (засновників), а також присвоєне відповідно до вимог законодавства ім'я (псевдонім) суспільно-політичного і громадського діяча, захисника Вітчизни, діяча науки, освіти, культури та інших сфер суспільного життя.

3. Скорочене найменування визначається у статуті закладу освіти.

Стаття 30. Автономія закладів професійної (професійно-технічної) освіти

1. Держава гарантує академічну, організаційну, фінансову і кадрову автономію закладів професійної (професійно-технічної) освіти.

2. Автономія закладу професійної (професійно-технічної) освіти передбачає:

1) самостійність у прийнятті рішень стосовно організації освітнього процесу;

2) провадження економічної, фінансово-господарської та іншої діяльності відповідно до законодавства та статуту закладу освіти;

3) незалежність у прийнятті рішень внутрішнього управління;

4) самостійність добору і розстановки кадрів у межах, встановлених цим Законом;

5) відповідальність за якість та результати підготовки здобувачів освіти.

Стаття 31. Повноваження закладу професійної (професійно-технічної) освіти

1. Заклад професійної (професійно-технічної) освіти має право:

1) самостійно розробляти освітні програми, в тому числі наскрізні освітні програми для забезпечення різнорівневої безперервної освіти впродовж життя;

2) самостійно розробляти навчальні плани та програми, у тому числі корекційно-розвивальні для осіб з особливими освітніми потребами;

3) визначати порядок організації освітнього процесу;

4) розробляти і впроваджувати програми професійного розвитку для реалізації принципу навчання впродовж життя;

5) надавати додаткові освітні та інші послуги відповідно до законодавства;

6) видавати документи про професійну (професійно-технічну) освіту власного зразка;

7) встановлювати власні форми морального та матеріального заохочення здобувачів професійної (професійно-технічної) освіти та працівників;

8) проводити профорієнтаційну роботу для сприяння професійному самовизначенню молоді та інших категорій населення;

9) утворювати, реорганізовувати, перетворювати (змінювати тип) та ліквідувати свої структурні підрозділи, зокрема філії, навчальні (навчально-дослідні) господарства сільськогосподарського (аграрного) виробництва, відділення, навчально-виробничі майстерні, підприємства, цехи, дільниці, бази виробничої практики та полігони для виконання основних завдань закладу освіти, відповідно до законодавства;

10) ініціювати утворення та брати участь в об'єднаннях закладів професійної (професійно-технічної) освіти за територіальною чи галузевою (відомчою) ознакою;

11) розміщувати свої навчальні та навчально-виробничі підрозділи на підприємствах, в установах та організаціях.

Центр професійного розвитку працівників може присвоювати здобувачу професійної (професійно-технічної) освіти кваліфікаційний розряд з урахуванням та відповідно до складності виконуваних робіт.

2. Заклад професійної (професійно-технічної) освіти зобов'язаний:

1) забезпечувати права осіб на здобуття повних/часткових професійних кваліфікацій за професією, групою професій упродовж життя з урахуванням їх потреб, інтересів, здібностей та можливостей;

2) створювати належні умови для формування освітнього середовища та якісної організації освітнього процесу;

3) створювати належні умови для оцінювання результатів освітньої діяльності незалежними установами з оцінювання та забезпечення якості професійної (професійно-технічної) освіти;

4) подавати в установленому порядку статистичну та інші форми звітності;

5) надавати інформацію щодо діяльності закладу освіти в інформаційному просторі.

Стаття 32. Типи закладів професійної (професійно-технічної) освіти

1. До закладів професійної (професійно-технічної) освіти належать:

професійний коледж — заклад професійної (професійно-технічної) освіти, що надає освітні послуги професійної (професійно-технічної) та фахової передвищої освіти, забезпечує здобуття кваліфікацій профільного спрямування, що відповідають третьому-п'ятому рівням Національної рамки кваліфікацій, забезпечує професійне навчання, в тому числі безробітних і працівників, а також забезпечує здобуття профільної середньої освіти професійного спрямування.

центр професійної (професійно-технічної) освіти — заклад професійної (професійно-технічної) освіти, що забезпечує здобуття кваліфікацій, які відповідають другому-четвертому рівням Національної рамки кваліфікацій, здійснює підготовку, перепідготовку та підвищення кваліфікації кваліфікованих працівників для різних видів економічної діяльності, професійне навчання, в тому числі безробітних і працівників, а також забезпечує здобуття базової, профільної середньої освіти професійного спрямування;

центр професійного розвитку працівників — заклад професійної (професійно-технічної) освіти, що забезпечує здобуття кваліфікацій, які відповідають другому-четвертому рівням Національної рамки кваліфікацій та може утворюватися як юридична особа або без такого статусу (у складі підприємств, установ, організацій), реалізує власні освітні програми для підготовки відповідно до стандартів професійної (професійно-технічної) освіти або професійних стандартів, освітні програми перепідготовки та підвищення кваліфікації робітників та кваліфікованих робітників, здійснює професійне навчання, в тому числі безробітних і працівників.

професійний ліцей — заклад професійної (професійно-технічної) освіти, що здійснює підготовку, перепідготовку та підвищення кваліфікації, що відповідають другому-третьому рівням Національної рамки кваліфікацій, здійснює професійне навчання, в тому числі безробітних і працівників, а також забезпечує здобуття базової та/або профільної середньої освіти професійного спрямування;

2. У системі професійної (професійно-технічної) освіти можуть діяти інші типи закладів освіти із специфічними умовами навчання.

3. Заклади професійної (професійно-технічної) освіти можуть набувати статусу центру професійної досконалості. Правовий статус центру професійної досконалості визначається Кабінетом Міністрів України.

Стаття 33. Система управління закладом професійної (професійно-технічної) освіти

1. Управління державним та комунальним закладом професійної (професійно-технічної) освіти здійснюють:

засновник (засновники) або (та) уповноважений ним (ними) орган;

керівник закладу освіти;

колегіальний орган управління закладу професійної (професійно-технічної) освіти.

2. Органи громадського самоврядування мають право брати участь в управлінні закладом освіти у порядку та межах, визначених Законом України “Про освіту”, цим Законом та установчими документами закладу.

3. Управління приватними закладами професійної освіти визначається засновником закладу.

Стаття 34. Засновник (засновники) закладу професійної (професійно-технічної) освіти

1. Права та обов’язки засновника (засновників) закладу професійної (професійно-технічної) освіти визначаються цим Законом, Законом України “Про освіту” та іншими законами України.

2. Засновник закладу професійної (професійно-технічної) освіти або уповноважена ним особа:

1) затверджує установчі документи закладу освіти, їх нову редакцію та зміни до них;

2) затверджує положення про конкурс на посаду керівника закладу професійної (професійно-технічної) освіти та склад конкурсної комісії;

3) призначає керівника закладу професійної (професійно-технічної) освіти у порядку, визначеному цим законом та установчими документами;

4) за поданням закладу освіти затверджує стратегію і перспективний план розвитку закладу освіти та забезпечує фінансування його виконання;

5) може ініціювати проведення інституційного аудиту в позаплановому порядку;

6) здійснює контроль за використанням закладом освіти публічних коштів;

7) здійснює контроль за недопущенням привілеїв чи обмежень (дискримінації) за ознаками раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, віку, інвалідності, етнічного та соціального походження, сімейного та майнового стану, за мовними або іншими ознаками;

8) реалізує інші права, передбачені законодавством та установчими документами закладу професійної (професійно-технічної) освіти.

3. Засновник закладу освіти зобов’язаний забезпечити:

1) утримання та розвиток матеріально-технічної бази заснованого ним закладу освіти на рівні, достатньому для виконання вимог стандартів професійної (професійно-технічної) освіти, ліцензійних умов провадження освітньої діяльності у сфері професійної (професійно-технічної) освіти,

вимог охорони праці, безпеки життєдіяльності, пожежної безпеки та інших вимог законодавства;

2) створення освітнього середовища, що забезпечує безперешкодний доступ до освітнього процесу, зокрема для осіб з особливими освітніми потребами, у тому числі шляхом використання універсального дизайну та розумного пристосування;

3) можливість здобувачів освіти завершити навчання у разі реорганізації чи ліквідації закладу професійної (професійно-технічної) освіти;

4) оприлюднення всієї публічної інформації відповідно до вимог законів України “Про освіту”, “Про доступ до публічної інформації” та “Про відкритість використання бюджетних коштів”, крім відомостей, що становлять комерційну таємницю чи містять конфіденційну інформацію відповідно до вимог законодавства.

Стаття 35. Керівник закладу професійної (професійно-технічної) освіти

1. Безпосереднє управління діяльністю закладу професійної (професійно-технічної) освіти здійснює його керівник (директор, начальник тощо). Керівником державного та комунального закладу професійної (професійно-технічної) освіти може бути особа, яка вільно володіє державною мовою, має вищу освіту ступеня не нижче магістра, стаж педагогічної та/або науково-педагогічної роботи не менше трьох років. До зазначеного стажу також зараховується стаж роботи на керівних посадах за професійним або фаховим спрямуванням, що відповідає профілю закладу професійної (професійно-технічної) освіти.

2. Повноваження та відповідальність керівника закладу професійної (професійно-технічної) освіти визначаються законодавством та установчими документами закладу освіти.

3. Керівник закладу професійної (професійно-технічної) освіти має право:

1) діяти від імені закладу без довіреності та представляти заклад у правовідносинах з іншими особами;

2) підпису на документах з питань освітньої, фінансово-господарської та іншої діяльності закладу;

3) приймати рішення щодо діяльності закладу в межах повноважень, визначених законодавством та строковим договором, у тому числі розпоряджатися в установлених межах та порядку майном закладу та його коштами;

4) призначати, переводити та звільняти працівників закладу, визначати їх функціональні обов'язки, заохочувати та притягати до

дисциплінарної відповідальності, а також вирішувати інші питання, пов'язані з трудовими відносинами, відповідно до вимог законодавства;

5) визначати режим роботи закладу;

6) ініціювати перед засновником або уповноваженим ним органом питання щодо створення або ліквідації структурних підрозділів;

7) видавати у межах своєї компетенції накази і контролювати їх виконання;

8) укладати угоди (договори, контракти) з фізичними та/або юридичними особами в межах власних повноважень;

9) ініціювати проведення зовнішнього моніторингу якості освіти та/або освітньої діяльності закладу, позапланового інституційного аудиту та/або громадської акредитації закладу;

10) здійснює інші повноваження, передбачені законом та установчими документами закладу освіти.

4. Керівник закладу професійної (професійно-технічної) освіти зобов'язаний:

1) забезпечити розроблення кошторису та подати його засновнику або уповноваженому ним органу на затвердження;

2) провадити фінансово-господарську діяльність закладу в межах затвердженого кошторису, формувати його структуру, формувати і затверджувати штатний розпис відповідно до законодавства; розпоряджатися майном і коштами; забезпечувати дотримання фінансової дисципліни;

3) забезпечити розроблення та виконання стратегії і перспективного плану розвитку закладу освіти;

4) організовувати освітній процес та видачу документів про освіту;

5) створювати умови для реалізації прав та обов'язків усіх учасників освітнього процесу, у тому числі реалізації академічних свобод педагогічних працівників, індивідуальної освітньої траєкторії, формування у разі потреби індивідуального навчального плану;

6) затвердити положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти в закладі освіти, забезпечити її створення та функціонування;

7) забезпечувати контроль за результатами навчання, визначених стандартами освіти;

8) створювати необхідні умови для атестації, підвищення кваліфікації педагогічних працівників;

9) сприяти проходженню сертифікації педагогічними працівниками закладу;

10) сприяти захисту здобувачів освіти та педагогічних працівників від будь-яких форм фізичного або психологічного насильства у закладі;

11) сприяти організації харчування та медичному обслуговуванню здобувачів освіти;

12) створювати необхідні умови для здобуття освіти особами з особливими освітніми потребами;

13) забезпечувати відкритість і прозорість діяльності закладу, зокрема шляхом оприлюднення публічної інформації відповідно до вимог законів України “Про освіту”, “Про доступ до публічної інформації” та “Про відкритість використання публічних коштів”;

14) забезпечувати дотримання вимог щодо охорони дитинства, охорони праці, санітарно-протиепідемічних, санітарно-гігієнічних та протипожежних норм і правил, вимог техніки безпеки;

15) здійснювати зарахування, переведення, відрахування здобувачів освіти відповідно до вимог законодавства, а також заохочення та притягнення до відповідальності здобувачів освіти;

16) щорічно звітувати про свою роботу на загальних зборах (конференції) колективу закладу освіти, виконувати інші обов’язки, покладені на нього Законом України “Про освіту” законодавством, статутом закладу освіти, колективним договором (у разі наявності) та строковим трудовим договором (контрактом).

Стаття 36. Обрання, призначення та звільнення керівника закладу професійної (професійно-технічної) освіти

1. Керівник державного, комунального закладу професійної (професійно-технічної) освіти обирається та призначається на посаду за результатами конкурсу, що проводиться відповідно до вимог цього Закону та положення про конкурс, затвердженого центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки або засновником.

2. Керівник приватного закладу професійної (професійно-технічної) освіти призначається засновником (засновниками) відповідно до установчих документів закладу.

3. Рішення про проведення конкурсу приймається засновником державного чи комунального закладу професійної (професійно-технічної) освіти або уповноваженим ним органом (посадовою особою).

4. Особа призначається на посаду керівника державного чи комунального закладу професійної (професійно-технічної) освіти на підставі строкового трудового договору (контракту), строком на шість років (на два роки — для особи, яка призначається на посаду керівника закладу професійної (професійно-технічної) освіти вперше) на підставі рішення конкурсної комісії та відповідно до примірного строкового

трудового договору (контракту), затвердженого центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки. Після закінчення строку, на який укладено трудовий договір, трудові відносини припиняються.

5. Одна і та сама особа не може бути керівником відповідного закладу професійної (професійно-технічної) освіти більше ніж два строки підряд. До першого шестирічного строку включається дворічний строк перебування на посаді керівника закладу професійної (професійно-технічної) освіти, призначеного вперше.

Після закінчення другого строку перебування на посаді особа має право брати участь у конкурсі на заміщення вакансії керівника в іншому закладі професійної (професійно-технічної) освіти або продовжувати роботу в тому самому закладі на іншій посаді.

6. Керівник державного чи комунального закладу професійної (професійно-технічної) освіти звільняється з посади у зв'язку із закінченням строку трудового договору (контракту) або достроково відповідно до вимог законодавства та умов укладеного строкового трудового договору (контракту).

7. Припинення строкового трудового договору (контракту) у зв'язку із закінченням строку його дії або його дострокове розірвання за ініціативою керівника закладу професійної (професійно-технічної) освіти здійснюється відповідною посадовою особою засновника або уповноваженого ним органу з підстав та у порядку, визначених трудовим законодавством.

8. За ініціативою засновника або уповноваженого ним органу строковий трудовий договір (контракт) може бути розірваний достроково з підстав та у порядку, визначених трудовим законодавством.

9. Підставами дострокового звільнення керівника державного чи комунального закладу професійної (професійно-технічної) освіти, які мають бути передбачені у строковому трудовому договорі (контракті), є:

1) неналежне виконання інших обов'язків керівника, визначених цим Законом;

2) порушення прав здобувачів професійної (професійно-технічної) освіти або педагогічних працівників, що встановлено рішенням суду, яке набрало законної сили;

3) порушення вимог статей 30 та 31 Закону України "Про освіту";

4) неусунення у визначений строк порушень вимог законодавства, виявлених під час інституційного аудиту чи позапланових заходів державного нагляду (контролю).

Розділ VI
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ
(ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ) ОСВІТИ

Стаття 37. Система забезпечення якості професійної (професійно-технічної) освіти

1. Система забезпечення якості у сфері професійної (професійно-технічної) освіти формується відповідно до Закону України “Про освіту” з урахуванням особливостей, визначених цим Законом та включає:

1) систему забезпечення якості в закладах професійної (професійно-технічної) освіти (внутрішня система забезпечення якості освіти);

2) систему зовнішнього забезпечення якості професійної (професійно-технічної) освіти;

3) систему забезпечення якості в діяльності органів управління та установ, що здійснюють зовнішнє забезпечення якості професійної (професійно-технічної) освіти.

2. Система забезпечення якості у закладах професійної (професійно-технічної) освіти (внутрішня система забезпечення якості освіти) може включати:

1) стратегію та процедури забезпечення якості освіти;

2) оприлюднені критерії, правила і процедури оцінювання результатів навчання здобувачів освіти;

3) систему та механізми забезпечення академічної доброчесності;

4) оприлюднені критерії, правила і процедури оцінювання освітньої діяльності педагогічних працівників;

5) оприлюднені критерії, правила і процедури оцінювання управлінської діяльності керівних працівників закладу освіти;

6) забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, в тому числі для самостійної роботи здобувачів освіти;

7) забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління закладом освіти;

8) створення у закладі освіти інклюзивного освітнього середовища;

9) дотримання принципів універсального дизайну в сфері освіти;

10) забезпечення розумного пристосування для окремих слухачів на підставі аналізу відповідності та ефективності пристосування;

11) інші процедури, інструменти та заходи, що визначаються закладом освіти.

3. Внутрішня система забезпечення якості освіти формується закладом професійної (професійно-технічної) освіти з урахуванням рекомендацій, що надаються центральним органом виконавчої влади із забезпечення якості освіти.

4. Система зовнішнього забезпечення якості професійної (професійно-технічної) освіти може включати:

1) інструменти, процедури та заходи забезпечення і підвищення якості освіти, зокрема:

стандартизацію;

ліцензування освітньої діяльності;

акредитацію освітніх програм з професії;

громадську акредитацію закладів освіти;

зовнішнє незалежне оцінювання результатів навчання;

інституційний аудит;

моніторинг якості освіти;

атестацію педагогічних працівників;

сертифікацію педагогічних працівників;

громадський нагляд;

2) центральний орган виконавчої влади із забезпечення якості освіти;

3) кваліфікаційні центри;

4) незалежні установи оцінювання та забезпечення якості освіти.

5. Особливості функціонування системи зовнішнього забезпечення якості професійної (професійно-технічної) освіти та системи забезпечення якості в діяльності органів управління та установ, що здійснюють зовнішнє забезпечення якості освіти у сфері професійної (професійно-технічної) освіти, визначаються цим Законом та Законом України "Про освіту".

6. Рекомендації щодо забезпечення якості освіти містять процедури, правила, механізми та критерії якості освіти і освітньої діяльності, що застосовуються закладами освіти на добровільній основі, крім випадків, якщо обов'язковість їх застосування чи виконання встановлена нормативно-правовими актами.

7. Рекомендації щодо забезпечення якості освіти оприлюднюються на офіційному веб-сайті центрального органу виконавчої влади із забезпечення якості освіти впродовж 10 робочих днів з дня їх офіційного оприлюднення з безоплатним доступом до них.

Стаття 38. Забезпечення академічної доброчесності у сфері професійної (професійно-технічної) освіти

1. Кожен учасник освітнього процесу в закладі освіти зобов'язаний дотримуватися академічної доброчесності.

2. Система та механізми забезпечення академічної доброчесності в закладах професійної (професійно-технічної) освіти формуються відповідно до Закону України "Про освіту" з урахуванням вимог, визначених цим Законом.

Стаття 39. Ліцензування освітньої діяльності закладів професійної (професійно-технічної) освіти

1. Освітня діяльність у сфері професійної (професійно-технічної) освіти провадиться на підставі ліцензій, які видаються Радою міністрів Автономної Республіки Крим, обласними, Київською та Севастопольською міськими державними адміністраціями.

2. Ліцензійні умови провадження освітньої діяльності у сфері професійної (професійно-технічної) освіти затверджуються Кабінетом Міністрів України за поданням центрального органу виконавчої влади у сфері освіти і науки.

3. Контроль за додержанням вимог ліцензійних умов провадження освітньої діяльності у сфері професійної (професійно-технічної) освіти здійснюється органом ліцензування.

4. Ліцензії на провадження освітньої діяльності у сфері професійної (професійно-технічної) освіти можуть бути анульовані з підстав, передбачених Законом України "Про ліцензування видів господарської діяльності".

5. Ліцензійні умови провадження освітньої діяльності у сфері професійної (професійно-технічної) освіти передбачають спеціальні вимоги щодо доступності професійної (професійно-технічної) освіти для осіб з особливими освітніми потребами.

6. Інформація про видачу, розширення, звуження та анулювання ліцензії на провадження освітньої діяльності у сфері професійної (професійно-технічної) освіти вноситься до Єдиної державної електронної бази з питань освіти розпорядником Єдиної державної електронної бази з питань освіти.

Стаття 40. Акредитація освітньої програми

1. Акредитація освітньої програми з професії є добровільною і проводиться за ініціативою закладу професійної (професійно-технічної) освіти. Акредитація освітніх програм здійснюється на підставі положення про акредитацію освітніх програм закладів професійної (професійно-

технічної) освіти, що затверджується центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки.

Акредитація освітніх програм фахової передвищої освіти проводиться відповідно до Закону України “Про фахову передвищу освіту”.

2. Акредитація освітніх програм може проводитись за однією професією або за групою споріднених професій.

3. Акредитація освітньої програми з професії / часткової кваліфікації з професії здійснюється центральним органом виконавчої влади із забезпечення якості освіти та/або акредитованими громадськими фаховими об'єднаннями чи іншими акредитованими юридичними особами, що здійснюють незалежне оцінювання якості освіти та освітньої діяльності закладів освіти у порядку, затвердженому центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки.

4. Акредитація освітньої програми є обов'язковою для закладів професійної (професійно-технічної) освіти, які видають документи державного зразка.

5. Освітня програма з професії / часткової кваліфікації з професії акредитується вперше строком на п'ять років, а під час наступних акредитацій — строком на десять років або до оновлення відповідного стандарту.

Протягом десяти робочих днів з дня прийняття рішення про акредитацію освітньої програми з професії / часткової кваліфікації з професії центральний орган виконавчої влади із забезпечення якості освіти видає закладу професійної (професійно-технічної) освіти відповідний сертифікат.

6. Форма, зміст та порядок видачі сертифікатів про акредитацію освітніх програм з професій / часткової кваліфікації з професії затверджується центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки.

7. Інформація про акредитацію освітньої програми у сфері професійної (професійно-технічної) освіти вноситься до Єдиної державної електронної бази з питань освіти розпорядником Єдиної державної електронної бази з питань освіти.

8. Підставами для переоформлення сертифіката про акредитацію є:

1) ліквідація, реорганізація, зміна найменування чи місцезнаходження закладу професійної (професійно-технічної) освіти; закладу вищої освіти, де провадить освітню діяльність заклад професійної (професійно-технічної) освіти у якості структурного підрозділу;

2) реорганізація юридичних осіб, що мають сертифікати про акредитацію;

3) зміни назв та (або) переліку професій.

Стаття 41. Незалежні установи оцінювання та забезпечення якості професійної (професійно-технічної) освіти

1. Незалежні установи оцінювання та забезпечення якості професійної (професійно-технічної) освіти є громадськими фаховими об'єднаннями, іншими акредитованими юридичними особами, що здійснюють незалежне оцінювання якості освіти та освітньої діяльності та надають рекомендації щодо забезпечення якості професійної (професійно-технічної) освіти.

2. Незалежні установи оцінювання та забезпечення якості професійної (професійно-технічної) освіти акредитуються центральним органом виконавчої влади із забезпечення якості освіти у встановленому центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки порядку.

3. Оцінювання якості освітньої діяльності закладу професійної (професійно-технічної) освіти незалежною установою оцінювання та забезпечення якості освіти проводиться на добровільних засадах за запитом закладу освіти.

4. Результати оцінювання освітньої діяльності закладів професійної (професійно-технічної) освіти незалежними установами оцінювання та забезпечення якості професійної освіти можуть враховуватися при ліцензуванні та акредитації освітніх програм у порядку, визначеному законодавством.

Стаття 42. Інституційний аудит

1. Інституційний аудит — це комплексна зовнішня перевірка та оцінювання освітніх і управлінських процесів закладу професійної (професійно-технічної) освіти, які забезпечують його ефективну роботу та сталий розвиток, що проводиться у позаплановому порядку.

Інституційний аудит у закладах професійної (професійно-технічної) освіти проводиться відповідно до Закону України “Про освіту”.

2. Інституційний аудит у закладах професійної (професійно-технічної) освіти проводиться у позаплановому порядку за ініціативою засновника, керівника, колегіального органу управління, вищого колегіального органу громадського самоврядування або наглядової ради закладу освіти.

3. Інституційний аудит проводиться центральним органом виконавчої влади із забезпечення якості освіти у порядку, затвердженому центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки.

4. За результатами проведення інституційного аудиту надаються висновок про якість освітньої діяльності закладу професійної (професійно-технічної) освіти, внутрішню систему забезпечення якості освіти, а також

рекомендації щодо вдосконалення діяльності закладу професійної (професійно-технічної) освіти.

5. Результати інституційного аудиту оприлюднюються на сайтах закладу професійної (професійно-технічної) освіти, засновника (крім засновника приватного закладу освіти) та центрального органу виконавчої влади із забезпечення якості освіти.

6. У разі виявлення невідповідності освітньої діяльності закладу професійної (професійно-технічної) освіти законодавству та/або ліцензійним умовам центральний орган виконавчої влади із забезпечення якості освіти, визначає строк усунення порушень у роботі закладу освіти, який не може перевищувати 1 рік.

До усунення порушень у роботі закладу професійної (професійно-технічної) освіти до керівника закладу освіти не застосовуються засоби заохочення (премії, інші заохочувальні виплати, нагороди тощо).

Після закінчення визначеного строку проводиться перевірка результатів усунення відповідних порушень. У разі негативних результатів такої перевірки засновнику закладу освіти можуть бути надані рекомендації щодо зміни керівника закладу освіти, припинення чи реорганізації закладу професійної (професійно-технічної) освіти.

Стаття 43. Громадська акредитація закладу професійної (професійно-технічної) освіти

1. Громадська акредитація закладу професійної (професійно-технічної) освіти проводиться за ініціативою його керівника відповідно до вимог Закону України “Про освіту”.

2. Інформація про проведення та результати громадської акредитації закладу професійної (професійно-технічної) освіти оприлюднюється впродовж десяти робочих днів з дня видачі сертифікату та надсилається до центрального органу виконавчої влади із забезпечення якості освіти.

Стаття 44. Моніторинг якості професійної (професійно-технічної) освіти

1. Моніторинг якості професійної (професійно-технічної) освіти — це система послідовних і систематичних заходів, що здійснюються з метою виявлення та відстеження тенденцій у розвитку якості освіти у закладах професійної (професійно-технічної) освіти, встановлення відповідності фактичних результатів освітньої діяльності її заявленим цілям, а також оцінювання ступеня, напряму і причин відхилень від цілей.

2. Моніторинг якості професійної (професійно-технічної) освіти здійснюється відповідно до цього Закону, Закону України “Про освіту”, інших нормативно-правових актів.

Стаття 45. Атестація та сертифікація педагогічних працівників

1. Атестація педагогічних працівників — це система заходів, спрямованих на всебічне та комплексне оцінювання професійної діяльності педагогічних працівників.

2. Атестація педагогічних працівників може бути черговою або позачерговою. Педагогічний працівник проходить чергову атестацію не менше одного разу на п'ять років, крім випадків, передбачених законодавством.

3. Особи, які мають вищу, фахову передвищу чи професійну (професійно-технічну) освіту за іншою спеціальністю, мають право на присвоєння професійної кваліфікації педагогічного працівника після успішного здобуття післядипломної педагогічної освіти за відповідною освітньою програмою.

4. Особи, які мають вищу, фахову передвищу чи професійну (професійно-технічну) освіту за іншою спеціальністю (професією) та яким не було присуджено професійну кваліфікацію педагогічного працівника, можуть бути призначені на посаду педагогічного працівника строком на один рік.

5. Рішення атестаційної комісії може бути підставою для звільнення педагогічного працівника з роботи у порядку, встановленому законодавством.

6. Положення про атестацію педагогічних працівників затверджує центральний орган виконавчої влади у сфері освіти і науки.

7. Сертифікація педагогічних працівників закладів професійної (професійно-технічної) освіти здійснюється відповідно до Закону України "Про освіту".

Стаття 46. Професійний розвиток та підвищення кваліфікації педагогічних працівників

1. Кожен педагогічний працівник має право підвищувати кваліфікацію відповідно до Закону України "Про освіту" з урахуванням особливостей, визначених цим Законом, та в порядку, затвердженому Кабінетом Міністрів України.

2. Загальна кількість академічних годин для підвищення кваліфікації педагогічного працівника впродовж п'яти років не може бути меншою за 150 годин, з яких певна кількість годин має бути обов'язково спрямована на вдосконалення знань, вмінь і практичних навичок у частині роботи з особами з особливими освітніми потребами.

3. Підвищення кваліфікації є необхідною умовою атестації педагогічного працівника.

Стаття 47. Навчально-методичне та науково-методичне забезпечення професійної (професійно-технічної) освіти

1. Навчально-методичне та науково-методичне забезпечення професійної (професійно-технічної) освіти здійснюється:

- 1) центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки;
- 2) центральним органом виконавчої влади із забезпечення якості освіти;
- 3) науковими установами;
- 4) навчально-методичними та науково-методичними центрами (кабінетами) професійної (професійно-технічної) освіти, положення про які затверджуються центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки;
- 5) фаховими організаціями (професійними асоціаціями), об'єднаннями організацій роботодавців, незалежними установами оцінювання та забезпечення якості освіти.

2. Навчально-методичні та науково-методичні центри (кабінети) професійної (професійно-технічної) освіти можуть:

- 1) розробляти пропозиції щодо освітньої політики;
- 2) готувати інформаційно-аналітичні матеріали, рекомендації щодо розвитку та вдосконалення професійної (професійно-технічної) освіти;
- 3) брати участь у науково-методичному забезпеченні оцінювання і моніторингу якості освіти;
- 4) організовувати видання навчально-методичних матеріалів, підручників (посібників), у тому числі електронних;
- 5) реалізовувати інші функції, передбачені законодавством та їх установчими документами.

3. Навчально-методичні та науково-методичні центри (кабінети) професійної (професійно-технічної) освіти здійснюють:

- 1) методичне та інформаційне забезпечення освітнього процесу у закладах освіти;
- 2) співпрацю з науковими, методичними, інформаційними установами та організаціями, закладами вищої та післядипломної освіти;
- 3) вивчення, узагальнення та впровадження інноваційного педагогічного і виробничого досвіду та новітніх педагогічних технологій;
- 4) супровід, організацію і проведення заходів з навчально-методичного і науково-методичного забезпечення;
- 5) методичний супровід розроблення проєктів програмно-методичної документації, методичного супроводу розробки освітніх

програм/стандартів освіти, підручників, навчальних і методичних посібників, їх апробацію;

6) організацію підвищення кваліфікації та стажування педагогічних працівників закладів освіти;

7) організацію навчально-методичної роботи у закладах професійної (професійно-технічної) освіти;

8) здійснення дослідно-експериментальної роботи щодо вдосконалення змісту, форм і методів навчання та виховання;

9) методичний супровід підготовки документів на ліцензування діяльності з надання освітніх послуг пов'язаних із здобуттям професійної (професійно-технічної) освіти закладами освіти, підприємствами, установами, організаціями незалежно від їх форми власності і підпорядкування, на умовах визначених центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки.

Розділ VII УПРАВЛІННЯ У СФЕРІ ПРОФЕСІЙНОЇ (ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ) ОСВІТИ

Стаття 48. Органи управління у сфері професійної (професійно-технічної) освіти

1. Управління у сфері професійної (професійно-технічної) освіти здійснюється на принципах верховенства права, законності, прозорості, відповідальності, колегіальності, результативності.

2. До органів управління у сфері професійної (професійно-технічної) освіти належать:

Кабінет Міністрів України;

центральний орган виконавчої влади у сфері освіти і науки;

центральний орган виконавчої влади із забезпечення якості освіти;

державні органи, яким підпорядковані заклади професійної (професійно-технічної) освіти;

Верховна Рада Автономної Республіки Крим;

Рада міністрів Автономної Республіки Крим;

органи місцевого самоврядування.

Стаття 49. Повноваження Кабінету Міністрів України, центрального органу виконавчої влади у сфері освіти і науки та інших державних органів у сфері професійної (професійно-технічної) освіти

1. У сфері професійної (професійно-технічної) освіти Кабінет Міністрів України приймає нормативно-правові акти, визначені цим Законом та Законом України “Про освіту”, а також здійснює повноваження, передбачені іншими законами України:

1) вживає заходів щодо забезпечення права особи на професійну (професійно-технічну) освіту;

2) забезпечує проведення державної політики у сфері професійної (професійно-технічної) освіти;

3) затверджує стратегію розвитку професійної (професійно-технічної) освіти;

4) організовує розроблення, затверджує та забезпечує виконання державних цільових програм у сфері професійної (професійно-технічної) освіти;

5) здійснює повноваження засновника державних закладів професійної (професійно-технічної) освіти або доручає їх здійснення уповноваженому ним органу;

6) забезпечує рівні умови розвитку закладів професійної (професійно-технічної) освіти усіх форм власності;

7) визначає порядок розподілу державного фінансування професійної (професійно-технічної) освіти;

8) визначає порядок формування і розподілу субвенцій між бюджетами відповідно до бюджетного законодавства;

9) затверджує державні пріоритети з підготовки фахівців і робітничих кадрів, їх перепідготовки та підвищення кваліфікації;

10) затверджує ліцензійні умови провадження освітньої діяльності у сфері професійної (професійно-технічної) освіти;

11) затверджує порядок визнання професійних кваліфікацій, отриманих шляхом неформальної та інформальної освіти;

12) здійснює інші повноваження, передбачені законами України.

2. Повноваження центрального органу виконавчої влади у сфері освіти і науки визначаються Законом України “Про освіту”, цим Законом.

3. Центральний орган виконавчої влади у сфері освіти і науки:

1) забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері професійної (професійно-технічної) освіти;

2) розробляє стратегічні напрями розвитку професійної (професійно-технічної) освіти, забезпечує взаємодію з іншими складниками освіти;

3) формує мережу закладів професійної (професійно-технічної) освіти державної форми власності;

4) подає центральному органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері державного замовлення, пропозиції щодо показників державного замовлення на підготовку кваліфікованих кадрів;

5) реалізує функції органу управління щодо закладів професійної (професійно-технічної) освіти, які належать до сфери його діяльності;

6) встановлює порядок забезпечення якості професійної (професійно-технічної) освіти та акредитації незалежних установ оцінювання якості професійної (професійно-технічної) освіти;

7) затверджує порядок проведення конкурсу на зайняття посади керівника державного закладу професійної (професійно-технічної) освіти;

8) затверджує положення про форми здобуття професійної (професійно-технічної) освіти та організацію освітнього процесу у закладах професійної (професійно-технічної) освіти;

9) затверджує методiku і порядок розроблення стандартів професійної (професійно-технічної) освіти;

10) затверджує положення про акредитацію освітніх програм та порядок проведення інституційного аудиту закладів професійної (професійно-технічної) освіти;

11) здійснює відповідно до законодавства інші повноваження у сфері професійної (професійно-технічної) освіти.

4. Інші державні органи, до сфери управління яких належать заклади освіти:

1) беруть участь у реалізації державної політики у сфері професійної (професійно-технічної) освіти;

2) здійснюють аналіз, моніторинг якості освітньої діяльності закладів освіти, що перебувають у сфері їх управління, та розподіляють між ними державне фінансування;

3) в межах, встановлених Кабінетом Міністрів України, здійснюють повноваження засновника щодо державних закладів професійної (професійно-технічної) освіти, що перебувають у їхньому підпорядкуванні;

4) сприяють підприємствам, установам та організаціям у здійсненні професійно-практичної підготовки кадрів в умовах виробництва;

5) розробляють пропозиції щодо обсягів державного замовлення на підготовку кваліфікованих кадрів, їх перепідготовку та підвищення кваліфікації;

6) здійснюють інші повноваження, передбачені цим Законом, Законом України “Про освіту” та іншими законами України.

5. Державні органи, до сфери управління яких належать заклади професійної (професійно-технічної) освіти зі специфічними умовами навчання, мають право своїми нормативними актами встановлювати особливі вимоги до створення та управління закладами професійної (професійно-технічної) освіти, прийому на посади керівників та педагогічних працівників, визначати правила прийому осіб на навчання, організацію освітнього процесу, порядок відрахування, переривання навчання, поновлення і переведення осіб у заклади професійної (професійно-технічної) освіти зі специфічними умовами навчання.

Стаття 50. Повноваження центрального органу виконавчої влади із забезпечення якості освіти

1. Повноваження центрального органу виконавчої влади із забезпечення якості освіти визначаються Законом України “Про освіту”, цим Законом та іншими законами.

2. Центральний орган виконавчої влади із забезпечення якості освіти та його територіальні органи:

1) проводить інституційний аудит закладів освіти, що забезпечують здобуття професійної (професійно-технічної) освіти;

2) надає рекомендації закладам професійної (професійно-технічної) освіти щодо організації та функціонування внутрішньої системи забезпечення якості освіти;

3) здійснює акредитацію освітніх програм з професій/ часткової кваліфікації з професії;

4) у порядку, визначеному законодавством, проводить моніторинг якості освітньої діяльності закладів освіти, що забезпечує здобуття професійної (професійно-технічної) освіти, та якості здобутої в них професійної (професійно-технічної) освіти;

5) у межах повноважень, передбачених Законом України “Про освіту” та цим Законом, здійснює державний нагляд (контроль) за дотриманням законодавства закладами освіти, що забезпечують здобуття професійної (професійно-технічної) освіти;

6) у порядку, визначеному центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки, вивчає діяльність місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, їх структурних підрозділів з питань освіти (у разі наявності) в частині, що стосується дотримання

законодавства з питань освіти і забезпечення якості освіти на відповідній території;

7) надає висновки і рекомендації щодо забезпечення якості освітньої діяльності, а також приведення управлінських процесів у відповідність із вимогами законодавства, що оприлюднюються на веб-сайті, органу, що проводив вивчення та відповідного органу виконавчої влади чи місцевого самоврядування впродовж п'яти робочих днів з дня їх надання;

8) проводить акредитацію громадських фахових об'єднань чи інших юридичних осіб, що здійснюють незалежне оцінювання якості освіти та освітньої діяльності закладів освіти;

9) звертається до суду з позовами про зобов'язання місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, їх посадових осіб усунути порушення та виконати вимоги законодавства у сфері професійної (професійно-технічної) освіти;

10) здійснює інші повноваження, визначені законами.

Стаття 51. Повноваження Верховної Ради Автономної Республіки Крим, обласних рад, обласних державних адміністрацій та Ради міністрів Автономної Республіки Крим у сфері професійної (професійно-технічної) освіти

1. Повноваження Верховної Ради Автономної Республіки Крим, обласних рад у сфері професійної (професійно-технічної) освіти /освіти визначаються Законом України "Про освіту" та цим Законом.

2. Верховна Рада Автономної Республіки Крим, обласні ради у сфері професійної (професійно-технічної) освіти:

1) визначають перспективи та напрямки розвитку професійної (професійно-технічної) освіти регіону;

2) затверджують регіональні програми розвитку професійної (професійно-технічної) освіти для забезпечення підготовки кваліфікованих робітників та фахівців;

3) визначають на основі регіонального замовлення та потреб ринку праці обсягів підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації у закладах професійної (професійно-технічної) освіти кваліфікованих робітників;

4) здійснюють контроль за виконанням показників регіонального і державного замовлення на підготовку кваліфікованих робітників та фахівців;

5) здійснюють інші повноваження, передбачені законом.

3. Повноваження обласних державних адміністрацій та Ради міністрів Автономної Республіки Крим у сфері професійної (професійно-технічної)

освіти визначаються Законом України "Про освіту", цим Законом, іншими нормативно-правовими актами.

4. Обласні державні адміністрації та Рада міністрів Автономної Республіки Крим у сфері професійної (професійно-технічної) освіти:

1) розробляють та виконують регіональні програми розвитку професійної (професійно-технічної) освіти для забезпечення підготовки кваліфікованих робітників та фахівців;

2) здійснюють ліцензування закладів професійної (професійно-технічної) освіти усіх форм власності та підпорядкування відповідної адміністративно-територіальній одиниці на право здійснення освітньої діяльності у сфері професійної (професійно-технічної) освіти;

3) здійснюють матеріально-технічне і фінансове забезпечення закладів професійної (професійно-технічної) освіти, аналіз та контроль за провадженням їх фінансово-господарської діяльності;

4) проводять моніторингові дослідження потреб регіонального ринку праці;

5) затверджують регіональне замовлення на підготовку кваліфікованих робітників та фахівців;

6) складають середньостроковий прогноз потреби у кваліфікованих робітниках та фахівцях на регіональному ринку праці;

7) здійснюють контроль за організацією освітнього процесу у закладах професійної (професійно-технічної) освіти;

8) призначають на посаду керівників закладів професійної (професійно-технічної) освіти, фінансування яких здійснюється з відповідних бюджетів, за результатами конкурсів шляхом укладення строкового трудового договору (контракту);

9) оприлюднюють офіційну звітність про отримані та використані кошти, а також перелік та вартість товарів, робіт, послуг, спрямованих на потреби кожного із заснованих ними закладів професійної (професійно-технічної) освіти;

10) заохочують, преміюють та притягують до дисциплінарної відповідальності призначених керівників закладів професійної (професійно-технічної) освіти;

11) здійснюють інші повноваження передбачені іншими законами України.

Стаття 52. Наглядова рада закладу професійної (професійно-технічної) освіти

1. У закладі професійної (професійно-технічної) освіти за рішенням засновника та відповідно до установчих документів закладу професійної (професійно-технічної) освіти утворюється наглядова рада.

2. Порядок формування наглядової ради, її відповідальність, перелік і строк повноважень, а також порядок її діяльності визначаються Законом України "Про освіту", цим Законом та установчими документами закладу професійної (професійно-технічної) освіти.

3. Наглядова рада має повноваження щодо:

1) затвердження плану розвитку закладу професійної (професійно-технічної) освіти;

2) нагляду за дотриманням установчих документів закладу професійної (професійно-технічної) освіти;

3) участі у проведенні конкурсного відбору керівника закладу професійної (професійно-технічної) освіти;

4) ініціювання проведення позапланового інституційного аудиту діяльності закладу професійної (професійно-технічної) освіти (не більше одного разу впродовж терміну повноважень наглядової ради);

5) внесення подання засновнику щодо дострокового розірвання контракту з керівником закладу професійної (професійно-технічної) освіти у випадках, передбачених законодавством, установчими документами закладу професійної (професійно-технічної) освіти або трудовим договором (контрактом);

6) здійснення інших повноважень, визначених законом, установчими документами закладу професійної (професійно-технічної) освіти та дорученнями засновника.

4. Наглядова рада має право вносити засновнику закладу професійної (професійно-технічної) освіти подання про призначення, заохочення або відкликання з посади керівника закладу професійної (професійно-технічної) освіти з підстав, передбачених законодавством, статутом або трудовим договором (контрактом).

5. До складу наглядової ради не можуть входити здобувачі освіти та працівники закладу професійної (професійно-технічної) освіти.

6. Наглядова рада реалізує інші права, визначені законодавством та установчими документами закладу освіти.

Стаття 53. Громадське самоврядування в закладі професійної (професійно-технічної) освіти

1. Громадське самоврядування в закладі професійної (професійно-технічної) освіти здійснюється відповідно до Закону України "Про освіту", цього Закону, установчих документів закладу професійної (професійно-технічної) освіти.

2. У закладі професійної (професійно-технічної) освіти можуть діяти:

органи самоврядування працівників закладу професійної (професійно-технічної) освіти;

органи самоврядування здобувачів професійної (професійно-технічної) освіти;

органи батьківського самоврядування;

інші органи громадського самоврядування учасників освітнього процесу.

3. Вищим колегіальним органом громадського самоврядування закладу професійної (професійно-технічної) освіти є загальні збори (конференція) колективу.

4. Загальні збори (конференція) можуть здійснювати інші повноваження, визначені законодавством.

5. Рішення загальних зборів (конференції) колективу підписуються головою на засіданні та секретарем.

6. Рішення загальних зборів колективу, прийняті у межах їх повноважень, є обов'язковими до виконання всіма працівниками закладу.

Стаття 54. Педагогічна рада закладу професійної (професійно-технічної) освіти

1. Педагогічна рада є основним постійно діючим колегіальним органом управління закладу професійної (професійно-технічної) освіти (структурного підрозділу закладу професійної (професійно-технічної) освіти).

Повноваження педагогічної ради визначаються цим Законом, статутом закладу професійної (професійно-технічної) освіти та положеннями про структурні підрозділи закладів професійної (професійно-технічної) освіти.

2. Педагогічна рада утворюється за наявності не менше трьох педагогічних працівників. Усі педагогічні працівники зобов'язані брати участь у засіданнях педагогічної ради. Головою педагогічної ради є керівник закладу професійної (професійно-технічної) освіти (структурного підрозділу, закладу професійної (професійно-технічної) освіти).

3. Педагогічна рада:

схвалює перспективний план розвитку та річний план роботи;

схвалює освітню (освітні) програму (програми), зміни до неї (них) та оцінює результати її (їх) виконання;

схвалює правила внутрішнього розпорядку, положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти, що повинна включати систему та механізми забезпечення академічної доброчесності, порядок виявлення та встановлення фактів порушення академічної доброчесності, види академічної відповідальності педагогічних працівників та здобувачів професійної (професійно-технічної) освіти за конкретні порушення академічної доброчесності;

розглядає питання щодо вдосконалення і методичного забезпечення освітнього процесу;

приймає рішення щодо переведення здобувачів професійної (професійно-технічної) освіти, їх відрахування, притягнення до відповідальності за невиконання обов'язків, а також щодо відзначення, морального та матеріального заохочення здобувачів професійної (професійно-технічної) освіти та інших учасників освітнього процесу;

розглядає питання підвищення кваліфікації педагогічних працівників, розвитку їх творчої ініціативи, визначає заходи щодо підвищення кваліфікації педагогічних працівників, формує та затверджує річний план підвищення кваліфікації педагогічних працівників, формує річний план підвищення кваліфікації педагогічних працівників;

приймає рішення щодо визнання результатів підвищення кваліфікації педагогічного працівника, отриманих ним поза закладами освіти, що мають ліцензію на підвищення кваліфікації або провадять освітню діяльність за акредитованою освітньою програмою;

може ініціювати проведення позапланового інституційного аудиту, громадської акредитації, зовнішнього моніторингу якості освіти та/або освітньої діяльності закладу професійної (професійно-технічної) освіти;

розглядає інші питання, віднесені законом та/або статутом закладу освіти до її повноважень.

4. Засідання педагогічної ради є правомочним, якщо на ньому присутні не менше двох третин її складу. Рішення з усіх питань приймаються більшістю голосів від її складу. У разі рівного розподілу голосів голос голови педагогічної ради є визначальним. Рішення педагогічної ради оформлюються протоколом її засідання, підписуються головою та секретарем педагогічної ради.

5. Рішення педагогічної ради, прийняті в межах її повноважень, вводяться в дію наказами керівника закладу освіти та є обов'язковими до

виконання всіма учасниками освітнього процесу у закладі професійної (професійно-технічної) освіти.

Стаття 55. Органи самоврядування здобувачів освіти

1. У закладах професійної (професійно-технічної) освіти та їх структурних підрозділах може діяти самоврядування здобувачів освіти.

2. Самоврядування здобувачів освіти у закладах професійної (професійно-технічної) освіти здійснюється відповідно до Закону України “Про освіту”, цього Закону та положення про самоврядування здобувачів освіти в закладі професійної (професійно-технічної) освіти (у разі його наявності).

3. Самоврядування здобувачів освіти здійснюється здобувачами професійної (професійно-технічної) освіти безпосередньо і через органи самоврядування здобувачів освіти.

4. Здобувачі професійної (професійно-технічної) освіти мають рівні права на участь в самоврядуванні здобувачів освіти, мають право вільно обирати та бути обраними в робочі органи (робочі групи), дорадчі (консультативні), виборні та інші органи самоврядування здобувачів освіти.

5. Самоврядування здобувачів освіти може здійснюватися на рівні групи, структурного підрозділу закладу професійної (професійно-технічної) освіти, зокрема філії, закладу освіти.

6. Органи самоврядування здобувачів освіти створюються за ініціативою здобувачів професійної (професійно-технічної) освіти.

7. Керівник закладу професійної (професійно-технічної) освіти сприяє та створює умови для діяльності органів самоврядування здобувачів освіти.

8. Інші учасники освітнього процесу не можуть перешкоджати і втручатися в діяльність органів самоврядування здобувачів освіти.

9. Органи самоврядування здобувачів освіти мають право:

1) брати участь в обговоренні питань освітнього процесу, експериментальної та інноваційної діяльності закладу професійної (професійно-технічної) освіти, науково-дослідної роботи, організації дозвілля, оздоровлення, побуту та харчування;

2) проводити просвітницькі, наукові, спортивні, оздоровчі та інші заходи та/або ініціювати їх проведення перед керівництвом закладу освіти;

3) брати участь у заходах (процесах) із забезпечення якості освіти відповідно до процедур внутрішньої системи забезпечення якості освіти, брати участь в опитуваннях щодо рівня задоволення якістю освітнього процесу в закладі під час інституційного аудиту;

4) захищати права та інтереси здобувачів професійної (професійно-технічної) освіти;

5) вносити пропозиції до плану роботи закладу професійної (професійно-технічної) освіти, змісту освітніх програм.

10. Діяльність органів самоврядування здобувачів освіти не може призводити до порушення законодавства, установчих документів закладу професійної (професійно-технічної) освіти, правил внутрішнього розпорядку, прав та законних інтересів інших учасників освітнього процесу.

Стаття 56. Регіональна рада професійної (професійно-технічної) освіти

1. Регіональна рада професійної (професійно-технічної) освіти є консультативно-дорадчим органом, що утворюється при Раді міністрів Автономної Республіки Крим, обласних, Київській та Севастопольській міських державних адміністраціях для формування та реалізації регіональної політики у сфері професійної (професійно-технічної) освіти.

2. До складу регіональної ради професійної (професійно-технічної) освіти входять представники:

1) органу виконавчої влади Автономної Республіки Крим, обласних (Київської та Севастопольської міських) державних адміністрацій;

2) обласних, Київської та Севастопольської міських рад;

3) міських рад міст обласного значення — обласних центрів;

4) обласних, Київського та Севастопольського міських центрів зайнятості;

5) роботодавців, у тому числі їх галузевих (міжгалузевих) об'єднань;

6) профспілок, у тому числі їх галузевих (міжгалузевих) об'єднань;

7) навчально-методичних (науково-методичних) центрів (кабінетів) професійної (професійно-технічної) освіти;

8) закладів професійної (професійно-технічної) освіти, у тому числі їх об'єднань.

3. Регіональні ради професійної (професійно-технічної) освіти:

1) сприяють формуванню та реалізації регіональної політики у сфері професійної (професійно-технічної) освіти;

2) розробляють пропозиції щодо формування регіонального замовлення на підготовку кваліфікованих робітників та фахівців;

3) формують пропозиції щодо мережі закладів професійної (професійно-технічної) освіти та забезпечення їх фінансування;

4) сприяють залученню вітчизняних та іноземних інвесторів, міжнародних проєктів для розвитку професійної (професійно-технічної) освіти регіону;

5) сприяють співпраці закладів професійної (професійно-технічної) освіти регіону та зацікавлених сторін;

6) розробляють пропозиції щодо модернізації та вдосконалення системи підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників;

7) організовують проведення заходів з обміну та поширення досвіду щодо удосконалення регіональних програм розвитку професійної (професійно-технічної) освіти.

Засади діяльності регіональної ради професійної (професійно-технічної) освіти визначаються і затверджуються Кабінетом Міністрів України.

4. Регіональні ради професійної (професійно-технічної) освіти створюються обласними, Київською та Севастопольською міськими державними адміністраціями.

Регіональну раду професійної (професійно-технічної) освіти очолює заступник Голови Ради міністрів Автономної Республіки Крим та заступники обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій, які координують питання соціально-економічного розвитку регіону.

5. Рішення регіональних рад професійної (професійно-технічної) освіти, прийняті у межах їх компетенції, обов'язкові для розгляду місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, роботодавцями, їх організаціями та об'єднаннями, підприємствами, установами та організаціями регіону та врахування їх при прийнятті відповідних рішень.

Стаття 57. Діяльність представників організацій роботодавців та їх об'єднань у сфері професійної (професійно-технічної) освіти

1. Представники організацій роботодавців та їх об'єднань можуть брати участь у:

1) реалізації державної політики у сфері професійної (професійно-технічної) освіти, розробленні проєктів законодавчих, інших нормативно-правових актів, державних/регіональних програм розвитку професійної (професійно-технічної) освіти;

2) проведенні моніторингу, аналізу і прогнозуванні потреб у кадрах з професійною (професійно-технічною) освітою на ринку праці;

3) визначенні обсягу та напрямів професійної підготовки у закладах професійної (професійно-технічної) освіти;

4) створенні та удосконаленні матеріально-технічної бази закладів професійної (професійно-технічної) освіти, створені на їх базі сучасних навчально-практичних центрів галузевого спрямування, наданні фінансової допомоги для забезпечення діяльності та розвитку закладів професійної (професійно-технічної) освіти;

5) розробленні стандартів професійної (професійно-технічної) освіти;

6) проведенні оцінювання професійних кваліфікацій випускників закладів професійної (професійно-технічної) освіти;

7) здійсненні громадського контролю за якістю професійної (професійно-технічної) освіти;

8) забезпеченні здобувачів професійної (професійно-технічної) освіти місцями для проходження виробничої практики та виробничого навчання;

9) працевлаштуванні випускників закладів професійної (професійно-технічної) освіти;

10) організації стажування та підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів професійної (професійно-технічної) освіти.

2. Представники організацій роботодавців та їх об'єднань, можуть:

1) входити до складу колегіальних органів, що здійснюють акредитацію освітніх програм;

2) надавати фінансову підтримку закладам професійної (професійно-технічної) освіти;

3) входити до складу наглядових рад та кваліфікаційних комісій закладів професійної (професійно-технічної) освіти;

4) брати участь у формуванні показників державного, регіонального замовлення на підготовку кадрів з професійної (професійно-технічної) освіти;

5) сприяти розвитку професійної (професійно-технічної) освіти іншими не забороненими законодавством способами;

6) мати інші права визначені законами України.

Стаття 58. Здійснення нагляду (контролю) у сфері професійної (професійно-технічної) освіти

1. Державний нагляд (контроль) у сфері професійної (професійно-технічної) освіти здійснюється центральним органом виконавчої влади із забезпечення якості освіти та його територіальними органами, що діють на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що визначені Законами України

“Про освіту”, “Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності” та цим Законом.

2. Центральний орган виконавчої влади із забезпечення якості освіти та його територіальні органи проводять інституційний аудит, позапланові перевірки відповідно до цього Закону і у порядку, затвердженому центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки.

3. Планові заходи державного нагляду (контролю) у закладах професійної (професійно-технічної) освіти не проводяться.

Розділ VIII ЕКОНОМІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ У СИСТЕМІ ПРОФЕСІЙНОЇ (ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ) ОСВІТИ

Стаття 59. Фінансування професійної (професійно-технічної) освіти

1. Фінансування закладів професійної (професійно-технічної) освіти здійснюється за рахунок коштів:

державного бюджету;

місцевих бюджетів;

інших джерел фінансування, не заборонених законодавством.

2. Фінансування оплати праці педагогічних працівників державних, комунальних закладів професійної (професійно-технічної) освіти здійснюється за рахунок коштів державного бюджету та коштів місцевих бюджетів відповідно до законодавства.

3. Власні надходження державних і комунальних закладів професійної (професійно-технічної) освіти відповідно до рішення, прийнятого педагогічною радою закладу професійної (професійно-технічної) освіти, зараховуються на спеціальні реєстраційні рахунки, відкриті в територіальному органі центрального органу виконавчої влади у сфері казначейського обслуговування бюджетних коштів у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

4. Основні фонди, оборотні кошти та інше майно державних і комунальних закладів професійної (професійно-технічної) освіти не підлягають вилученню, крім випадків, встановлених законом.

5. Заклади професійної (професійно-технічної) освіти та особи, які здійснюють їх матеріальне та (або) фінансове забезпечення, користуються податковими, митними та іншими пільгами згідно із законодавством.

6. Здобувачам професійної (професійно-технічної) освіти під час проходження практичної підготовки, за фактично виконану роботу та (або) надані послуги нараховується учнівська заробітна плата.

7. Заклади професійної (професійно-технічної) освіти можуть надавати платні освітні та інші послуги на підставі відповідного договору, що укладається між закладом професійної (професійно-технічної) освіти та іншими особами.

8. Перелік платних послуг, які можуть надаватися закладами професійної (професійно-технічної) освіти, що належать до державної і комунальної форми власності, затверджується Кабінетом Міністрів України. Засновники відповідних закладів професійної (професійно-технічної) освіти мають право затверджувати переліки платних освітніх та інших послуг, що не увійшли до переліку, затвердженого Кабінетом Міністрів України.

9. Частина учнівської заробітної плати (не більше 50 відсотків), нарахованої здобувачам професійної (професійно-технічної) освіти під час проходження практичної підготовки, за фактично виконану роботу та (або) надані послуги, може спрямовуватись підприємством (установою, організацією) на рахунок закладу професійної (професійно-технічної) освіти на підставі договору для провадження його статутної діяльності

10. Для здобуття професійної (професійно-технічної) освіти можуть запроваджуватися державні програми пільгового кредитування.

Стаття 60. Матеріально-технічна база і правовий режим майна закладів професійної (професійно-технічної) освіти

1. Матеріально-технічна база закладів професійної (професійно-технічної) освіти включає: нерухоме та рухоме майно, включаючи будівлі, споруди, земельні ділянки, комунікації, обладнання, транспортні засоби, службове житло тощо; майнові права, включаючи майнові права інтелектуальної власності на об'єкти права інтелектуальної власності, зокрема інформаційні системи, об'єкти авторського права та/або суміжних прав; інші активи, передбачені законодавством.

2. Майно закріплюється за державним або комунальним закладом професійної (професійно-технічної) освіти на праві оперативного управління і не може бути предметом застави, а також не підлягає вилученню, безоплатній передачі юридичним чи фізичним особам, крім випадків, передбачених законодавством. Розпорядження майном в інший спосіб здійснюється в межах повноважень таких закладів, у порядку та у спосіб, визначених законодавством.

3. Майно (в тому числі обладнання) державного або комунального закладу професійної (професійно-технічної) освіти може бути передано в оренду фізичній та/або юридичній особі у порядку, визначеному законодавством.

4. Заклади професійної (професійно-технічної) освіти самостійно розпоряджаються надходженнями від господарської, а також іншої статутної діяльності, у порядку, визначеному законодавством.

5. Правовий режим майна закладів професійної (професійно-технічної) освіти приватної форми власності визначається відповідно до законодавства.

6. Землекористування та реалізація прав власника земельних ділянок, у тому числі набуття відповідних прав на землю, здійснюються закладами професійної (професійно-технічної) освіти відповідно до Земельного кодексу України.

7. Об'єкти та майно державних і комунальних закладів професійної (професійно-технічної) освіти не підлягають приватизації чи використанню не за освітнім призначенням, крім надання в оренду з метою надання послуг, які не можуть бути забезпечені безпосередньо закладами освіти, пов'язаних із забезпеченням освітнього процесу або обслуговуванням учасників освітнього процесу, з урахуванням визначення органом управління можливості користування державним нерухомим майном відповідно до законодавства.

8. У разі ліквідації закладів професійної (професійно-технічної) освіти державної або комунальної форми власності їх кошти та майно, а також, кошти, одержані від їх реалізації, у встановленому законодавством порядку використовуються для розвитку професійної (професійно-технічної) освіти.

Стаття 61. Публічно-приватне (державно-приватне) партнерство у сфері професійної (професійно-технічної) освіти

1. Правові засади публічно-приватного (державно-приватного) партнерства у сфері професійної (професійно-технічної) освіти визначаються Конституцією України, Цивільним кодексом України, Господарським кодексом України, Законом України "Про державно-приватне партнерство", "Про освіту", цим Законом та іншими актами законодавства, а також міжнародними договорами України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.

2. Публічне-приватне (державно-приватне) партнерство у сфері професійної (професійно-технічної) освіти здійснюється на основі договорів між органами влади та приватними партнерами.

3. Публічно-приватне (державно-приватне) партнерство у сфері професійної (професійно-технічної) освіти може передбачати, зокрема:

забезпечення безперервного здобуття професійних кваліфікацій впродовж життя;

розроблення професійних стандартів та стандартів освіти;

удосконалення Національної рамки кваліфікацій та формування Національної системи кваліфікацій;

створення та спільне фінансування сучасного освітнього простору (навчально-практичних центрів, лабораторій, майстерень тощо) закладів професійної (професійно-технічної) освіти;

моніторинг професійної траєкторії випускників закладів професійної (професійно-технічної) освіти;

обстеження умов працевлаштування випускників закладів професійної (професійно-технічної) освіти;

здійснення заходів, спрямованих на популяризацію робітничих професій та професійну орієнтацію населення;

проведення конкурсів фахової майстерності та інших заходів.

Розділ IX МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО

Стаття 62. Міжнародне співробітництво у сфері професійної (професійно-технічної) освіти

1. Держава сприяє міжнародному співробітництву, культурному обміну у сфері професійної (професійно-технічної) освіти і здійснює заходи щодо розвитку та зміцнення взаємовигідного міжнародного співробітництва у сфері професійної (професійно-технічної) освіти в рамках двосторонніх і багатосторонніх міжнародних договорів і угод.

2. Основними напрямками міжнародного співробітництва є:

1) участь у міжнародних проектах та залучення експертів до модернізації системи професійної (професійно-технічної) освіти;

2) поширення впровадження дуальної форми навчання у системі професійної (професійно-технічної) освіти;

3) проходження професійно-практичної підготовки іноземців в Україні;

4) організація здобуття професійної (професійно-технічної) освіти, проходження професійно-практичної підготовки громадянами України за кордоном;

5) участь у програмах двостороннього та багатостороннього міжнародного обміну здобувачами професійної (професійно-технічної) освіти та стажування педагогічних працівників закладів професійної (професійно-технічної) освіти;

6) участь у міжнародних освітніх та наукових проектах;

7) організація і участь у міжнародних конференціях, семінарах, круглих столах та інших заходах;

8) розроблення спільних з іноземними закладами освіти освітніх програм, стандартів освіти;

9) спільна видавнича діяльність.

3. Валютні, матеріальні надходження від зовнішньоекономічної діяльності використовуються закладами (установами) професійної (професійно-технічної) освіти для забезпечення їх власної статутної діяльності згідно із законодавством.

Стаття 63. Міжнародна академічна мобільність

1. Міжнародна академічна мобільність здобувачів професійної (професійно-технічної) освіти та педагогічних працівників закладів професійної (професійно-технічної) освіти реалізується шляхом їх участі у програмах двостороннього та багатостороннього міжнародного обміну здобувачів професійної (професійно-технічної) освіти та педагогічних працівників закладів професійної (професійно-технічної) освіти.

2. За здобувачем професійної (професійно-технічної) освіти, зберігається його статус та місце навчання у відповідному закладі професійної (професійно-технічної) освіти України за умови продовження здобуття ними професійної (професійно-технічної) освіти в Україні за однією з визначених Законом форм здобуття освіти (крім очної), зокрема шляхом оформлення індивідуального навчального плану. Такі особи зобов'язані пройти відповідно до законодавства атестацію (оцінювання результатів навчання) та/або отримання відповідного документа про освіту.

3. Участь у програмах міжнародного обміну незалежно від їх тривалості не є підставою для припинення виплати особам стипендій Верховної Ради України, Президента України, Кабінету Міністрів України, інших стипендій, позбавлення відзнак (заохочень) тощо (крім випадків припинення громадянства України).

4. За педагогічними працівниками закладів професійної (професійно-технічної) освіти, які беруть участь у програмах міжнародного обміну, зберігається місце роботи у відповідному закладі освіти України. На час тимчасової відсутності працівника на відповідну посаду може бути призначена інша особа за строковим трудовим договором відповідно до законодавства.

Розділ X ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Цей Закон набирає чинності з 1 січня 2020 року, крім пункту 2 частини другої статті 51 цього Закону в частині фінансування професійної (професійно-технічної) освіти з бюджетів міст обласного значення — обласних центрів, який набирає чинності з 1 січня 2022 року.

2. Визнати таким, що втратив чинність, Закон України “Про професійну (професійно-технічну) освіту” (Відомості Верховної Ради України, 1998 р., № 32, ст. 215 із наступними змінами).

3. Установити, що:

1) до приведення нормативно-правових актів у відповідність із цим Законом термін “професійно-технічна освіта” та похідні від нього терміни прирівнюються до терміна “професійна (професійно-технічна) освіта” та похідних від нього термінів;

2) атестовані та акредитовані заклади професійної (професійно-технічної) освіти з певних професій мають право видавати випускникам документи державного зразка до завершення строку дії відповідних свідоцтв / рішень про атестацію та акредитацію;

3) частина дев’ята статті 59 цього Закону втрачає чинність з дати прийняття Кабінетом Міністрів України методики розрахунку орієнтовної середньої вартості підготовки одного кваліфікованого робітника за професією (групою професій);

4) переоформлення установчих документів закладів професійної (професійно-технічної) освіти з метою приведення їх у відповідність із цим Законом здійснюється протягом п’яти років з дня набрання чинності цим Законом.

4. Внести до Закону України “Про освіту” (Відомості Верховної Ради України, 2017 р., № 38—39, ст. 380; 2019 р., № 5, ст. 33) такі зміни:

1) частину другу статті 43 викласти в такій редакції:

“2. Освітня діяльність провадиться на підставі ліцензії, що видається органом ліцензування відповідно до законодавства:

для закладів вищої, післядипломної, фахової передвищої освіти — центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки;

для закладів дошкільної, загальної середньої, професійної (професійно-технічної) освіти та для закладів післядипломної освіти у сфері професійної (професійно-технічної) освіти — Радою міністрів Автономної Республіки Крим, обласними, Київською та Севастопольською міськими державними адміністраціями.”;

2) абзац п'ятнадцятий частини першої статті 53 викласти в такій редакції:

“трудова діяльність у позанавчальний час та на трудову діяльність у навчальний час під час виробного навчання та виробничої практики, а також під час здобуття освіти за дуальною формою.”;

3) в абзаці двадцятому частини першої статті 64 слова “(професійної (професійно-технічної) освіти,” виключити.

5. Кабінетові Міністрів України:

протягом двох років з дня набрання чинності цим Законом розробити і затвердити нормативно-правові акти, що впливають із цього Закону;

забезпечити перегляд і скасування міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади їх нормативно-правових актів, що суперечать цьому Закону.

6. Засновникам, керівникам закладів професійної (професійно-технічної) освіти здійснити протягом п'яти років з дня набрання чинності цим Законом організаційні заходи щодо приведення типу та статуту закладу освіти у відповідність із цим Законом.

**Голова
Верховної Ради України**